

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:

Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimot.

INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anușuri:
In Viena: M. Dukas, Heinrich
Schubert, Rudolf Moser, A. Oppelke
Nachfolger, Anton Oppelke, J.
Dawneberg. In Budapesta: A. F.
Goldberger, Eckstein Bernat. In
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; in Ham-
burg: Kroyls & Liebmans.

Prețul inserțiilor: o seriă
garand pe o colină 8 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o
se-lă 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĂR DE DUMINECĂ 44)

„Gazeta” ieșe în săptămână.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:

Pe un an 12 fl., pe șase luni

6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franco, pe șase

luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminică 8 franco.

Se prenumără la toate oficiile

poștale din țară și din afară

și la dd. colecțori.

Abonamentul pentru Brașov

la administrațiunea piața mare,

Teșgulă nr. 38, etajul

1.: pe un an 10 fl., pe șase

luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.

Ca dusul în casă: Pe un an

12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni

3 fl. Ună exempliară 5 cr. v. a.

seu 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt

a se plăti înainte.

Nr. 238.—Anul LVII.

Brașov, Duminică, 30 Octomvre (11 Noemvre)

1894.

Isprăvile fiului lui Kossuth.

Brașov, 29 Octomvre v.

Fiul cel mai mare al răpō-
satului ex-dictator Kossuth, s'a ho-
tărit, precum scim, a se așeđa in
Ungaria. El vōiesce sē desfășure
aici o activitate mare politică.

Nu de mult, când cu primirea
strălucită ce i-s'a făcut în Buda-
pesta, Francisc Kossuth a decla-
rat, că el vōiesce sē lupte pentru
principiile tatălui său, ce țintesc la
redobândirea independenței Ungariei;
vōiesce sē lupte „pe cale pacinică
și legală.”

Inainte cu câteva zile Francisc
Kossuth a fost oșpele orașului Cze-
gled, unde tatăl său la 1848 a in-
ceput activitatea sa revoluționară.
El fū primit cu o însuflețire și cu o
pomă, pentru care și un dōmnitor
l'ar putē invidia, și ținū o vor-
bire cătră miile de popor, ce lū in-
cujurau, urcându-se pe aceea masă,
de pe care a vorbit Ludovic Kōs-
suth la 1848.

Aici Kossuth fiul vorbi ērăși
de-o luptă pe cale pacinică și le-
gală. „Vrem” dīse el, „sē schim-
băm pactul dela 1867, fiind-că ilū
privim cu a periculos pentru viito-
rul patriei; vrem independența na-
țională, de care e legat și viitorul
casei dōmnitōre”.... El sfērși cu stri-
gătul: „Trăiască Ungaria independen-
tă!”

Deputatul Madarasz a asemē-
nat apoi pe fiul lui Kossuth, cu
Mateiu Corvinul, pe care „intrēga
națiune drept recunoscintă față cu
tatăl său, guvernatorul Ioanū Hu-
niade, l'a ales rege al Ungariei.”

Prin asemnarea acesta Madarasz
l'a proclamat pe fiul lui
Kossuth ca candidat de rege na-
țional și acuma chiar și gazeta lui
Apponyi vorbesce în ironiă de „ale-
gera de rege dela Czegled”, și

cēnd: „sub curtea maghiară nu in-
țelegem curtea lui Kossuth”... „când
s'a ales Mateiu Huniade ca rege
al Ungariei, atunci Ungaria n'avea
rege, dēr astăđi Ungaria are rege,
pe Francisc Iosif I, care este dōm-
nitorul nostru ereditar, legal și
incoronat.”

Dealtmintrelea, când cu primi-
rea deputațiilor la înmormēntarea
tatălui său, și Francisc Kossuth fă-
cuse acea asemnare dīcēnd cătră
deputația din comitatul Uniădōrei
„mē mai lēgă o reminiscență de co-
mitatul nostru, acolo este castelul
lui Huniade, guvernatorul de odi-
niōră al Ungariei, care în calitatea
acesta a fost predecesorul tatălui
meu.”

Thaly Kalman l'a mai declarat
la Czegled pe Francisc Kossuth, ca
noul conducător al partidei in-
dependente.

Joia trecută fiul lui Kossuth
a călătorit la Arad, unde i s'a
făcut aceeași primire grandioasă ca
în Czegled. La gară, unde erau adu-
nați mii de omeni, Francisc Kōs-
suth a fost salutat chiar de cătră
președintele partidei guvernului Var-
jassy. El rēspunse totū așa de in-
gămfat: „sperēz că voi convinge
pe Dōmnitor, că independența Un-
gariei este peapērāt de lipsă și că
printrinsă nu se vātēmă Dōmnitorul.
și sunt convins, că voi fi folosi-
tor națiunii”. — Vre-o dōnē sute
de trăsuri l'au însoțit dela gară la
locuința sa și apoi i s'a făcut o
primire strălucită în sala primăriei,
unde erau adunați deputații și repre-
sentanții orașului.

Firesce că tōte aceste nu pot
sē placă la Viena. Cercurile curții
sunt fōrte supērate din cauza că
lătoriilor lui Kossuth, sunt supē-
rate mai ales pe guvern, că le
suferē tōte aceste în tăcere; Fran-
cisc Kossuth încă nicī nu este re-

patriat, nu este încă supus un-
gar și totuși călătorește prin țēră
și agitēză în vorbirile sale în con-
tra Monarchului și a legilor esis-
tente, ēră guvernul nu face nimic
ca sē-lū împiedece.

Intr'adevēr, acest guvern a
scit sē prigōnescă pe Romāni, ca
pe trādători de patriă, pentru că
s'au dus cu o petițiune la capul
incoronat, dēr ceea ce face Fran-
cisc Kossuth ilū lasă nepăsător, cu
tōte că acțiunea acestuia se in-
drēptă în cele din urmă în contra
dinastiei.

Acuma dōră se vor mai des-
meteci și cei din Viena, vēdēnd
mai ales cum chiar președinții clu-
burilor partidei guvernului ținū dis-
cursuri de binevenire fiului fostului
guvernator!

Se dīce, că ar sta în legătură
cu demonstrațiile kossuthiste hotă-
rirea cea mai nouă a monarchului
de a nu sancționa încă proiectele
de lege pentru căsătoria civilă, pen-
tru matriculele de stat și religiunea
copiilor, cu tōte că acesta sancțio-
nare o cere guvernul înainte de
începerea desbaterii budgetare.

Se mai dīce, că audiența ce a
avut o ministru-președinte Wekerle
la Majestatea Sa în Viena, cu scop
de a dobēdi acea sancționare, a
rēmas fără rezultat și că de aceea
trebue sē ne așteptăm la o nouă
crisă ministerială.

Vom vedē în curēnd, ce se
va adevēr și ce nu din aceste faime.
Isprăvile cele mai nouē ale fiului
lui Kossuth însă, suntem siguri,
vor da încă mult de gândit ce-
lor din Viena.

Imormēntarea Țarului.

Vagonul de doliu, care va transporta
cadavrul lui Alexandru III la Petersburg a
plecat Joi, 20 Octomvre v., din Moscova
spre Livadia.

Cortegiul funebru va porni la Mosco-
va cu drumul de fer, prin Charkoff,
Kursk și Tula. In tōte aceste orașe, trenul
funebru se va opri și se vor celebra ser-
vicii, în camerele de rugăciune improvizate
pe la gară.

La sosirea în Moscova, rămășițele
mortuare ale augustului suveran vor fi
espuse mai întâi la gară și pe urmă în
palatul Kremlin, timp de trei zile, pen-
tru a-se permite populațiunii celei din a
doua capitală rusescă sē aducă cele din
urmă omagii defunctului.

După acest termin, rămășițele mor-
tuare vor fi reconduse la gara Moscovei,
de unde cortegiul va porni la Petersburg
prin Tver și Bologovo, unde vor fi cele-
brate serviciile funebre.

Ministrul de războiu a primit ordin
sē așeđe de-alungul întregii linii a dru-
mului de fer de onore și sē ocupe
milităresc împrejurimile liniei, pe unde va
trece corpul. Trupele au și plecat de
câte-va zile.

Cortegiul funebru va sosi la Peters-
burg prin gara drumului de fer Nicolae;
o mare cameră mortuară, în formă de bi-
serică, va fi stabilită acolo și mitropolii
din Petersburg și Kiev vor celebra aci
un serviciu solemn.

Tōte persoanele, cari vor trebui sē ia
parte în cortegiu, se vor afla la gară.
După serviciul religios cortegiul va
porni spre palatul de iarnă, prin bulevar-
dul Newsky, oprindu-se înaintea bisericii
Znamenskaia și catedrala Kazan, unde se
vor celebra scurte servicii religioase.

Cortegiul se va forma ast-fel:

Mitropolii din Petresburg, din Mos-
cova și din Kiev. Clerurile din Petersburg
și din Moscova. Rămășițele mortuare ale
împăratului Alexandru III. Împăratul Ni-
colae II. Marii-ducei ai Rusiei după ordine
de rudenie. Trăsura de doliu, în care vor
fi luat loc M. S. împăratesa văduvă, A.
S. I. princesa Alice de Hessa, logodnica
Țarului Nicolae II, marile-ducese Xenia și
Olga, fiice ale augustului defunct. Trăsu-
rile de doliu, ce vor conduce pe marile

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Copilăria.

M'am întreat de multe ori
Cum de n'am scris o poesiă
In care sē regret și eu
„Senina mea copilăria.”

In părul meu odată blond
E o suviță argintie,
Ce pare că mī rēspunde trist:
Tu n'ai avut copilăria!

Radu D. Rosetti.

Țera noastră.

Descriere populară a Ardealului.

De

Silvestru Moldovanu.

(Urmare.)

Spre apus dela Sibiu se află, așe-
dat între deluri, frumosul orașel romā-
nesc Selisțea, pe țermii unui riuleț de munte
de asemenea numire. Selisțea este comună
veche, care a esistat la venirea Sașilor
în Arděl și a fost de vēcur centrul
unui protopopiat român. De pe la anul

1860 ea a luat în desvoltarea sa un
avētū așa de frumos, încāt acum se
pōte numēra între orașele țerei nōstre.
Ea are câte-va strade pavate, mai multe
case mari și frumoșe, judecătoria cercuală,
pretură, oficiu de poștă și telegrafică, tērgu
de săptămână, prāvālii mari etc. și mai
multe așeđăminte culturale. In Selisțe se
află patru biserici romāne, trei gr. orien-
tale și una gr. catolică. Dintre aceste, trei
biserici sunt vechi, zidite în vēcurile tre-
cute, ēr una (biserica din „Brata”) e zidită
la anul 1881. Aici se află scaunul unui
protopopiat român gr. oriental, de care
se țin 13 parohii, cu 17,869 de credin-
cioși. Așeđăminte culturale sunt: o școlă
elementară superiōră de copii și copile, cu
opt învățatori, societatea de cultură și
casina romānă, reuniunea pompierilor și
o reuniune de meseriași; apoi un așeđă-
mētū economic: casa de păstrare. In ju-
rul Selisței se află mai multe comune ro-
mānesce, mari și înfloritoare, pentru cari
Selisțea, ca orașel cu întocmirile și așeđă-
mintele ei, este un fel de centru. Numē-
rul locuitorilor ei este de 3750 de su-
flete, cari sunt, afară de puțin străini,
toți Romāni.

Seliscenii sunt vestiți pentru multe

însușiri bune ale lor, precum iubirea de
curățenie și de ordine, evlavia și iubirea
de carte, ospitalitatea etc; apoi femeile în
deosebi pentru hărnicia și frumșețea lor
și pentru portul lor, întocmit cu gust
și eleganță.

Ocupațiunea Selisțenilor, precum și
a Romānilor din satele, ce încungioră
Seliscea, a fost odinioară economia de vite
și în deosebi oieritul. Ei treceau cu tur-
mele lor, compuse din mii de oi, în Ro-
mânia și Basarabia, apoi peste Dunăre pe
câmpiile Bulgariei și ale Turciei. Seliscea
și satele, ce o încungioră, sunt așeđate
pe margine, adevă dela ele încolo spre
mēđă-đi nu se mai află comune, ci numai
munți până dincolo de graniță, în spre
șesul Romāniei. De aceea locuitorii lor
sunt cunoscuți ca oieri, sub numele de
„mărgineni”. Ocupațiunea de frunte a lor
este și acum oieritul, dēr scumpindu-se
pășunatul atât la noi, cât și în Romā-
nia, Selisțenii, ca omeni harnici, întreprin-
dători și umblați în lume, s'au apucat și
de negoț, făcēnd căștiguri bune. Unii
din ei au deschis bolți în Selisțe, alții
prin satele din apropiere, ēr mulți dintre
ei, mai cu sēmă din cei mai tineri, trecēnd
în România cu oile, s'au așeđat în dife-

rite orașe ale Romāniei, ca boltași. Toți
aceștia însă sunt mândri de originea lor
și țin legatură neîntrerupte cu rudeniile
și prietini de acasă. Intre Seliscenii se află
și mulți meseriași; cu deosebire sunt ves-
tiți jocarii din Selisțe, cari pregătesc
lucruri de jocări fōrte frumoșe și trai-
nice. Femeile în deosebi se ocupă cu țes-
turi; ele țes din lână țole și tot felul
de straie pentru casă, apoi pânză frumoșă
și trainică, cu un cūvēnt ele își îmbracă
casa cu țesături eșite din mâinile lor.

Femeile din Selisțe și juru sunt ves-
tite și mult admirate pentru frumșețea
lor.

Călătorul nēmț Bergner, cercetând
Selisțea, a fost încântat de frumșețea
Selisțenilor și de eleganța portului lor.
„Formele corpului lor, — serie el în
cartea sa — sunt proporționate, pērul
este une-ori bălai, mai mult însă negru,
ochii au adese o strălucire pasionată, trā-
surile feței sunt fine și ele au adese față
roșă ca sângele, și albă, ca spuma lapte-
lui. Grație desăvērșită, fineță în trāsurile
feții, dispoziția fermeoătoare, consciință des-
pre frumșețea lor, amabilitate răpitoare și
și mai pre sus de tōte o vioiciune atrā-
gătoare: eti însușirile unei Selistene. Ce

ducele ale Rusiei A. A. LL. II. și RR. cari vor reprezenta pe suveranii străini. Ambasadorii și ambasadele extraordinare ale capilor de stat și ale guvernelor străine. Ministrul curții. Marele măiestru al curții. Măiestrii curții, șambelanii, gentilomii curții. Casa civilă și casa militară a defunctului. Toți servitorii împăratului Alexandru III: Cazacul de corp, ținându de friu calul îmbrăcat în doliu al lui Augustului defunct: primul ministru și miniștrii. Consiliul imperiului. Senatul dirigent. Șefii corpurilor de armată. Deputațiunile regimentelor străine alii căror șefi onorari erau Augustul suveran. Mareșalii nobilimeii: Deputațiunile orașelor după ordinea de importanță. Deputațiunile consilierilor comunale ale țeranilor. Înalții funcționari ai ministerelor și ai înaltelor administrațiuni. Cavalerii gardii. Gardii călări și cuirasierii din gardă. Regimentele Preobrajensai din Moscova, din Finlanda, Pavlaski, Ismailovski. Artileria gardei. Cazacii și Cerchezii. Un regiment de artilerie, care va închide cortegiul.

Interpelația deputatului Șierbanu.

În ședința dela 7 Noemvre a dietei, d-lu deputat Dr. Nicolae Șierbanu a adresat ministrului de culte și instrucțiune publică o interpelație de următorul cuprins:

1) Scaunul metropolitan din Blășiu de ce nu s'a umplut până acum? 2) Din ce cauză s'a oprit congresul bisericesc gr. cat. convocat la Blășiu pe ziua de 4 Iunie a acestui an? 3) Congresul bisericesc gr. or., ar fi trebuit să se întrunească deja în 1 Octomvre a. c.: de ce n'a permis d-lu ministru de culte și instrucțiune publică convocarea acestui congres? Președintele camerei dize, că va comunica interpelația d-lui ministru de culte.

SCIRILE ȚILEI.

— 29 Octomvre.

Priguirile pentru Memorand, după cum vedem, se continuă încă și acum. Eri după prând, ni-se spune, a fost citat înaintea judelei de instrucțiune din locul tinărilor Emanoilă Măglașiu, de nascere din Reșinaru, domiciliat actualmente în Brașov, care este acuzat pentru „agitație” pe cuvânt, că în ajunul procesului pentru Memorand ar fi convocat în Reșinaru o adunare, în care a indemnă pe popor să participe la procesul dela Clușiu. Interogatoriul a durat eri aproape două ore și s'a continuat astăzi érași aproape o oră. D-lu Măglașiu, după cum ni-se comunică, a procedat la interogatoriul energic și hotărât. Protocolul a pretins să se ia în limba română, conform dispo-

zițiilor legii, dér acestei cereri nu 'i s'a satisfăcut. Întrebat fiind, decă este adevărat, că a convocat o adunare și cu scopul a indemnă poporul să meargă la Clușiu, d-lu Măglașiu a declarat, că în adevăr, d-sa a convocat o adunare și pentru această primă răspunderea, ér scopul indemnării de a merge la Clușiu a fost, ca poporul să-și arate prin această stăruire și iubirea față cu cei ce luptă pentru drepturile sale. La urmă fiind provocat să subscrie protocolul, d-lu Măglașiu a răspuns, că nefiind luat acest protocol în limba română, după cum prescrie legea, nu-lu subscrie, declarându-l de ilegal.

— o —

Liga culturală, secțiunea Bucuresci, se va întruni mâne, Duminecă, la Ateneu, în adunare generală, pentru a asculta dările de seamă ale secretarului și casierului și a alege noul Comitet.

— o —

Schimb în diplomația rusescă. În Bucuresci s'a lătit svonul, că ambasadorul rusesc Fonton va fi rechemat și numit guvernator al Basarabiei. Locul d-lui Fonton, — se dize — îl va ocupa actualul ministru de externe al Rusiei, d-lu de Giers.

— o —

Din România. Cetim într'o fôie din Bucuresci, că bugetul viitor al ministeriului de războiu, care este întocmit deja, presintă la cheltuieli un plus de aproape trei milioane lei, față cu bugetul exercițiului curent. Acest plus de cheltuieli se prevede pentru crearea unui nou regiment de infanterie. Print'un proiect special, ministeriul de războiu va mai cere un credit de vre-o zece milioane lei, pentru îndestrarea tuturor regimentelor cu pușci Mannlicher.

— o —

Bustul lui Tudor Vladimirescu se va inaugura în curând pe una din piețele orașului Târgu-Jiu (România). Bustul e lucrat de sculptorul C. Bălăcescu în atelierul școlii de arte din Milan (Italia). Pentru pregătirea acestei serbări s'a constituit un comitet de studenți universitari din Gorj. Tot atunci se va inaugura și Muscul Gorjului. La această solemnitate vor participa și mai mulți profesori universitari.

— o —

Pentru preoți. „Fôiei Diecesane” i se scrie: Imi iau voiă a atrage atențiunea preoției noastre asupra ordinațiunei ministeriale sub Nr. 58,332 din 1891, partea a III-a, punct 12, privitor la încasarea vamei de tîrg, după care preoții, cari vin în cauze oficiose și sunt preveduți cu insignii bisericesci, va să dică sunt îmbrăcați în reverendă, sunt scutiți de vama, ce este a se plăti. Deși e aici vorba de un

drept mic, totuși este un drept, și e bine, ca să ne scim folosi de el. Deși arendașii și vamașii dela orașe ar trebui să scie, séu, decă au studiat această ordinațiune, să o și eșecute, totuși îns nu o făc, ci numai decă li-se cere espres, făcându-se provocare la numita ordinațiune ministerială, apoi n'au încătră, trebuie să o respecte. Preoții noștri vor face bine, decă mergendu la orașe în cauze oficiale, se vor insinua la arendașul general peste vama de tîrg și vor cere să li-se asigure dreptul garantat prin numita ordinațiune, adevă de a fi scutiți de vamă la intrarea în orașul unde au treburi oficiose. — Isia Popoviciu, parochiu.

— o —

Canuniă. Dnmlu Teodor Nica, director la Banca națională a României, s'a cununat în 7 Noemvre st. n. în Clapham (Englita) cu Domnișora Anna Georgina Broadwell de acolo. Adresăm noilor căsătoriți felicitările noastre cele mai călduruse.

— o —

Serată musicală. Clubul lucrătorilor brașoveni va da o serată amuzantă împreună cu dans și „poșta lumii internaționale”, cu 2 câștiguri, Duminecă în 18 Noemvre n. 1894, în sala Hotelului „Central Nr. 14”. Pe lângă alte producțiuni, se vor juca și 3 piese comice teatrale, în limba română, maghiară și germană. Intrarea 50 cr. Începutul la 7 1/2 ore séra.

— o —

Teatru german. Măne Duminecă se va da piesa „Der Herrgottschneider von Oberammergau”, de Ganghofer și Neuert.

Călindarul Plugarului pe anul comun 1895

este de astădată redactat și întocmit mult mai bine și mai cu îngrijire, ca în anii trecuți. Cu deosebire tîrgurile, cari până acum nicăiri nu s'au găsit publicate românesce bine și corect, se află în Călindarul plugarului pe an. 1895 corese și îndreptate după însemnările oficiose de ministeriul de comerț, cuprindendu comune și orașe din Ardeal, Bănătu și țera ungurească mult mai multe, ca în anii trecuți. De asemenea legea tîmbrelor și taxelor, de care are dîlnică trebuință fă-care om, este tractată în acest călindaru pe lung și pe larg, făcându-i se prin acesta mari servicii poporului nostru, care a avut de-a suferi atâtea pedepse și înșelătorii din cauza necunoșterii acestei legi. Într'unu estras din tarifa oficială, cum nu se află nicăiri publicat până acum în limba românescă, sunt înșirate în ordine alfabetică, arătându-se ici colo și cu eșemple, diferitele acte și documente, precum acuze, atestate, cambii, contracte, conturi, chitanțe, estrase (matriculari etc.), pașapoarte, petițiuni, protocoale, inventare,

moșteniri și altele, arătându-se pentru fiecare cum, când și câtă taxă este a se plăti, séu ce timbru este a se pune.

În partea literară se află diferite schițe, novele, snove, poesii și altele, tôte din cele mai alese, nelăsându-se afară nici anumite poesii și scrieri glumețe, precum Istoria lui Gagamo Voda Țiganilor, și altele.

Bogată este cu deosebire partea economică, în care se cuprind felurite scrieri și povățuri asupra cultivei pomilor și a bôlelor lor, cultivei legumelor (sălata, cépa, usturoiul și altele); apoi un tractat despre economia câmpului, despre modul cum sunt a se construi grajdurile; la ce semne să bagem de semă când cumpărăm vite; apoi despre creșterea rimătorilor și tîmăduirea lor în casă de bôla, și altele. La urmă se află semnele timpului, un înșemnat număr de povețe, glume, gicitori și între altele și portretul marelui bărbat de stat român M. Kogălniceanu, repositat la 1891.

Prețul este și de astădată numai 25 cr., la care mai sunt a se adăuga 5 cr. pentru trimiterea cu posta. Tot după 10 călindare comandate de odată, unul se dă gratis. Se pte cumpăra dela „Tipografia A. Mureșianu” din Brașov și dela librăria Nicolae Ciurcu.

O alegere.

Din cercul Branului, 29 Noem. 1894.

Lunia trecută s'a ținut în Tohanul vechiu alegerea unui membru în adunarea generală a comitatului Făgăraș. Au fost candidați din partea Românilor preotul Ion Dan din Zărnesci, ér din partea d-lui fisolgăbiru d-lu Babes György, scitor la pretura din Bran. S'au dat cu totul 98 de voturi, dintre cari 75 le-a căpătat candidatul național Ion Dan, ér 23 d-lu fisolgăbiru, respective argatul séu Babes György.

Nu-i vorba, s'a blamat urit voincosul fisolgăbiru substitut, împreună cu scriitorul séu, cari s'au folosit de tot felul de mijlce ca să trântescă pe „popa valah”. Dér și pentru noi e dureros faptul, că într'unu cerc electoral ca acesta, unde este cea mai multă și mai puternică inteligență română, s'au aflat 23 de răciți, cari uitându-și de sine și de datorințele cătră nemul lor, s'au aruncat în apele contrariilor.

Tristul merit este în primul rând alu păcătoșei firme din Tohanul vechiu Bérar János și Nemes Eliás, cestu din urmă fostu primaru svrlit din oficiu pentru abusuri și neregularități, celu dintăiu vice-notaru suferit în oficiu prin „meritele patriotice” căștigate pe timpul memorandului, când a confiscat listele de colectare

frumose sunt ele! Într'adevăr îi vine omului a crede, că cine-va a ales dintre Românele din țera întrégă pe cele mai drăgălașe și le-a aședat aici. Portul Seliștenelor, precum și al Românilor din satele, ce încungioră Seliștea, cum sunt: Cacova, Secel, Sibiel, Vale, Calesu, Tilișca, ni-se înfășeză, cu deosebiri forte mici și neînșemate, ast-fel:

Ele pörtă pe cap, atăt cele bătrâne, cât și cele tinere, carpe negre de përu; în d de sêrbătore cele bătrâne pörtă învelitoare albă de giolgiu și peste ea légă unu velu alb, subțire, numit „sovenet”; nevestele își învêlescă capul cu carpe de përu colorate cu flori și învêrgate cu mêtase, ér peste ele se légă cu unu velu numit „pachiol”. Fetele în d de sêrbătore își încingă capul cu o petea (petea o numescă ele „frunză”), colorată (vînată séu rosa) și peste această légă „pachiolul”. Deosebirea între sovenel și pachiol este aceea, că sovenelul este unu velu mai duru, ér pachiolul mai fin. Fetele și nevestele pörtă în d de lucru peste carpe pâlării de pae albe, împodobite unele cu flori, ér altele numai cu petea de catifea neagră. La grumađ pörtă mârgele colorate și salbe.

Iile, séu cămeșile, sunt de giolgiu; ele sunt cusute cu negru, atăt încheiturile, cât și alțițele. Mănecele sunt cu fodor, din câte trei laț. Nevestele au la grumađ ciupagu, cusut cu mătase vînată, neagră, și cu sîrmă; ciupagulu dinainte e îngust (mai îngust de unu centimetru), ér îndêrpt mai lat. Fetele au la grumađ bêtă, cusută totu cu aceleași color, ca și ciupagulu, și e ceva mai lată ca acela. La neveste cămeșile se încheiă la o parte, ér la fete la mijloc. Pólele sunt cusute de cămeșe. Ele sunt pe marginea din jos în câte 3—4 indoituri cusute. Ast-fel sunt cămeșile de sêrbătore. Cele de purtat în d de lucru sunt totu așa, cu deosebire, că sunt cusute cu bumbac negru fără mătase și fir.

Peste cămașe pörtă vara nevestele și fetele laibere (numite de ele „peptare”) de postavu negru; aceste sunt împodobite cu petele de diferite color, peste cari se cõe o dantelă de șinor negru. Peptarele sunt tivite cu catifea neagră, și se încheiă cu bumbi séu copcii. Iarna pörtă peptare albe de piele, cari se încheiă în partea dréptă, pe umêru și subsuora. Aceste sunt împodobite dinainte cu flori cusute cu mătase de mai multe culori, ér

pe marginea din jos (pe la brău) sunt tivite cu blană măruntă, creță și de color neagră; deasupra acesteia este o cusătură de diferite color, numită „strămbănog” și mai sus de acesta vin flori, cu cusătură numită „ruptu în punct” (punctate).

Femeile bătrâne pörtă vara și iarna peptare albe de piele, făcute ca și ale celor mai tinere, dér fără podobe de flori.

La brău femeile tinere și fetele au cingători de bercă pistriță (un soiu de lână), séu cingători trei-color; fetele mai pörtă în sêrbători și cingători cusute cu mârgele (aceste sunt aduse din țera); femeile bătrâne pörtă brăne late (de 12—15 cm.) țesute din lână neagră și roșă, și își înfășoră cu ele mijloculu de mai multe-ori.

Fetele și nevestele pörtă în d de lucru șurte negre din lână țigae, împestrițate pe din jos cu diferite color. Șurtulu de dinainte e ceva mai lat, ca celu dindêrpt; ciucuri negri, printre cari sunt fire colorate de lână, celu dindêrțu are cusuți colțșori de diferite color. În d de sêrbătore se pörtă și cătrințe vinete, cari sunt țesute din lână (haras) și învêrgate de-a latulu cu totu felulu de color și sîrme. Nevestele pörtă și șurte negre de postavu, făcute ca și cele de lână. Femeile bătrâne

au șurte negre de lână trase pe din jos cu câte-va fire albe.

În picioare fetele pörtă iarna ciorapi de lână învêrgați la mijloc, vara ciorapi albi séu colorați, de bumbac, și papuci totu de una tăiați; în d de lucru pörtă și opinci; femeile pörtă de obicei cisme, séu opinci, ér mai rar papuci simpli.

Ca îmbrăcăminte de iarnă pörtă femeile tinere și fetele mănecare (pe cari ele le numesc „laibere”) de postavu, tivite cu catifea neagră și împodobite dinainte cu câte două rânduri de bumbi negri, pe amândou părțile; printre șirele aceste de bumbi, încependu de după cap, vine cusută o petea colorată, peste care se cõe, ca și la peptare, dantelă de șinor; pe din afară de bumbi se mai cõe dela grumađ în jos și o vargă de catifea neagră. Mănecarile au de două părți buzunare tivite cu catifea neagră și împodobite ca partea de dinainte a mănecarului, și totu asemenea este făcută și partea din jos a mănecii.

Nevestele și fetele mai pörtă iarna și cojce albe de piele, tivite pe margini și la măneci cu blană neagră creță, în lățime cam de trei degete; la grumađ cu blană sură. Părțile dinainte sunt cusute cu flori de mătasa de diferite color, la amândou păr-

și a denunțat pe „Daco-români și agitatori”, — ambii au fost cândva Români. După ei vine zăpăcitul primar din Poiana Mărului, care mână pe bieții Poienari și Holboșeni ca pe oi la votare pentru d-lă Băbés, — căci așa a poruncit d-lă fisolgăbireu. Er restulă celor 23 de „eroi” laudatți Brănenii, cari, afară de doi preoți, toți au votat pentru Băbés Gyicză *Branenulă*. Aci trebuie să observăm cu multă durere, că Brănenii, cu puține excepțiuni, nu iau parte mai de loc la afacerile naționale românești, fie politice, fie culturale, după cum s'a vedut și la adunarea despărțământului Asociațiunii transilvane, ținută în Vlădeni la care nici un suflet de brănenă n'a fost. Er acum vedem pe alegătorii din Brană fără nici un căpătăiu în tabăra streină. Ar fi bine să și-o însemneze pe viitor, și să se îndrepteze.

Frumos s'au purtat Zărneștenii, cari în număr de 30 toți au votat pentru preotul Danu, er d-nii: Garoiu avocat, Dr. Iancu Mețianu, d-lă protopop și câțiva fruntași au pus trăsuri lor la dispoziția alegătorilor. Asemenea brav s'a purtat inteligența din Tohanul vechiu: d-lă preot Thomasu, d-nii învățători și venerabili Popu și Groza, cari toți au lucrat cu zel, ca să zădărnicescă acțiunea stricăcioasă pentru noi a firmei Berar — Nemeșu. Poporul din Tohanul vechiu, cunoscându-și adevărata și conducători și binevoitori, a mersu, afară de cei câțiva rătăciți, cu ei. Onore lor!

X.

Esposițiunea Cooperatorilor Români.

București, 26 Octomvre n.

De când România și-a câștigat independența prin sângele vărsat al eroilor dela Plevna, cu iuțela fulgerului țera porni pe calea progresului. Multă s'a făcut d'atunci și până acum. Școli peste școli, și instituțiuni de cultură în toate unghiurile țării. Numai un lucru a fost mai neglijat, un lucru de importanță capitală, și dela care atârna bogăția poporului, adică *meseriile*.

Până mai eri alaltăeri, Românii desprețuiau meseriile, și chiar și astăzi ele sunt nesocotite de o parte mare de Români, deore-ce nu-și dau seamă cătuși de puțin de valoarea lor. Totuși s'au găsit bărbați cu sentimente nobile și cu aspirațiuni pentru nemul lor, cari, recunoscându-și răul, au început a propaga meseriile în toate țările locuite de Români. Grație muncii, stăruinței și sacrificiilor aduse de acești iluștri bărbați, azi în toate țările locuite de Români se vedu rōdele muncii lor.

Martora ne este falnica Esposițiune

a cooperativelor Români din București, care se datoresce ilustrului președinte al Societăților cooperative, d-lui D. C. Butculescu, care n'a cruțat nimic pentru a duce la bun sfârșit această măreță operă a țerei românești.

Să descriem deci în trăsuri generale, și pe câtă ne permit forțele, esposițiunea Cooperativelor, care se află în marea și frumoasă grădină numită Cismegiu. Intrarea principală se află pe Bulevardul Elisabeta, în fața imprimeriei Statului. Imediat la intrare, visitorul se află în fața aleei principale a grădinei, care dnce drept la palatul esposițiunii. Dela intrare și până la palat, pe ambele părți ale aleei, se află o mulțime de pavilione și chioscuri, care de care mai frumoșe, dintre cari putem numi pavilionul-restaurant al d-lui Paraschivescu, care este cel dintăiu pe mână dreaptă, unde o bandă de lăutari români farmecă pe visitorul prin romanțele și doinele dulci ale țării românești. Urmăză apoi pavilionul fabricii de turte dulci al d-lui Popovici, er în fața acestuia un pavilion, unde sunt espuse două trăsuri, cari prin eleganța lor storc admirățiunea visitorilor.

Mai incolo se află pré frumosul pavilion de Basalt-Sticlăria, unde sunt espuse o mulțime de lucruri de această natură, cari nu lasă nimic de dorit. În fața acestui pavilion se află Labirintul, unde decă visitorul plătesce 50 bani, îl lasă să se pierdă în el, fără însă a i-se da firul misterios pe urma căruia să se potă întorci. Apoi urmăză un cochetur chioscu, în formă de sticlă uriașă, de vre-o 4—5 metri înălțime, din a căru interioră o tēnă servește șampania din fabrica Müller din Brăila. Mai putem numi elegantul pavilion al d-lui Zwōller, unde sunt espuse o mulțime de oglinzi de-o eleganță și frumusețe uimitore. Urmăză după aceea altele, visitorul se află în fața mărețului palat național al corporațiunii. La intrare, în dreapta și în stānga, se află câte două colone înfrumusețate cu frumoșe ornamente în stilul grecu, er d'asupra marca Cooperativelor români, d'asupra căreia se află scrisu cu litere de aur: *Esposițiunea cooperativelor români*. Sēra fațada palatului fiind iluminată, dă întregului local un aspect feericu, tot-odată se vede iluminată marca județului Ilfov, pe oare stă scrisu: „Patria și dreptul meu.”

Intrând în interiorul palatului visitorul rămâne uimitu, nesciind unde să-și arunce ochii mai curēnd și încātrā să pornescă, pentru-că în adevēru gustul frumosu, cu care sunt arangiate diferitele grupe în general, îl trage de-odată în toate părțile.

Nepermițēndu spațiul diarului a numi

pe toți aceia, cari au dat concursul lor pentru a ajunge la un rezultat așa de frumosu, ne vom mārșini a numi în trecēt, pe unii din Esposanții noștri români.

De marcatu este grupa domeniului Corōnei, unde sunt espuse produsele diferitelor ateliere, ca: frāngerie, lemnăria, dogăria, sculptură, împletituri de paie etc. cari au primit diplome distinse, ceea ce documentēză, că aceste ateliere sunt conduse de omeni cu cunoscințe vaste, nelăsāndu nimic de dorit.

Dintre cismarii și pantofarii români, cari au espus produsele lor la galantare, unul mai frumos decăt celalaltu, este de remarcat printre mulți alții d-lă D. Rădulescu, cismaru din Pasagiul Vilagros, care a espus pe lângă alte obiecte, încălțăminte pentru întreaga familie regală, cari sunt lucrate și brodate cu fir de aur într'unu modu atāt de artisticu, încāt nu seiu, de, decă vre-unu cismaru al țării lor apusene ar putē rivalisa cu d-lă Rădulescu. Apoi a mai espus o păreche de cisme pentru I. P. S. Mitropolitul primatū, avēndu pe ele cusută cu fir de aur corōna metropolitană și numele I. P. Sale. Esecuțiunea artistică face onore atāt măiestrului, cât și țării românești, și d-sa cu dreptu cuvēntu se potē numi primul cismaru romānu.

Școlă de arte și meserii a espus o mulțime de lucruri admirabile, dintre cari putem numi printre multe altele busturile M. M. L. L. Regele și Regina, lucrate în bronz și plasate imediat la intrare în esposiția.

Zamfira M. Viliamescu a espus diferite țesături de mătase admirabile, dreptu recunoscință a primitu bine-meritata medalie de aur.

C. Th. Bartolomeiu, primul și singurul dentistu romānu, care a espus la esposiția cooperativelor. Piesele espuse de d-sa sunt lucrate cu finetă și cu multă dibăcia, apoi câte-va piese lucrate în fildeș și celuloid, cari pun în evidență meritul și talentul artistului. Pe lângă alte obiecte de această natură, a mai espus câteva preparate (paste și ape pentru dinți) inventate de d-sa.

Societatea „Furnica”, sub patronagiul MM. LL. Regelui și Reginei, a espus diferite obiecte, din cari se compun mārșele noastre costume naționale femeiesci, apoi ștergare de imbrobodit, pāndatur, nāfrāmi, lucrare admirabilă de remarcat, este o fotă, care-ți fură inima și nu-ți vine să-ți mai iai ochii de pe ea.

M. S. Regina, în înalta sa dorință de a încuraja esposiția cooperativelor, a trimis spre espunere o broderie de cea mai însemnată valōre din punctul de vedere

artisticu și alu delicateței, cu care M. S. a sciut s'o înzestrezc. Acēstă broderie, mai mult ovală, va servi de cuvertură miecei princese Elisabeta. La mijlocu se află brodate următoarele cuvinte: *Bobocule, nani, nani!*

C. Castriseanu, bijutier și desenatoru specialistu, a espus o mulțime de obiecte de această branșă, cari merită totă lauda, apoi o mulțime de desenuri speciale, ca: diademe, coliere, brățari, inele, cruci, cruci engolpione pentru prelați, și icōne de îmbrăcatu în argintu. Tōte acestea facu onore esposantului.

Să pāsăsimu pentru momentu palatul naționalu, și să vizitāmu interesantul pavilionu al Regiei și monopolurilor Statului, în fața căruia se află o mulțime de bolovan de sare în formă de calu, de diferite mārșim, er restul în alte forme regulate; balconul palatului este zidit numai din bolovan de sare, frumosu cioplit. În interiorul pavilionului sunt espuse diferite soiuri de tatunuri, țigaretu și chibrituri, er în fundu iese în relief marca țării românești, lucrată din chibrituri de diferite coloru, întrebuintāndu-se 110,000 chibrituri pentru acestu capu d'operă, fiindu lucrată cu mare dibăcia, așa că mulți dintre visitori se înșală, creșēndu că este broderie fină.

În pavilionul internaționalu figurēză în mare parte lucrurile espuse ale Bucovinilor, cari constau mai mult din industria de casă națională, ca: costume naționale, prosōpe, ștergare de imbrobodit, pānzatur, nāframe etc., tōte aceste ne arată, că industria națională, atāt de scumpă Romānilor, este în flōre la frații noștri bucovineni.

Din Brașov, au espus dintre Romāni firma: Dușoiu et Fii diferite soiuri de arniciuri și bumbacuri; dreptu recunoscință au fostu recompensate cu medalii de argintu. — Ioan Bidu, croitoru, a espus unu costumu de protopopu, lucratu cu mare dibăcia, și nu ne îndoim, că acestu harnicu măestru romānu, va primi recompensa meritată.

Tot în pavilionul internaționalu a espus tipografia „Minerva”, societate pe acțiuni în Orăștia, unu albumu, în care figurēză o mulțime de lucruri frumoșe, ca: Bilete de nuntă, ordine de dansu, Invitațiuni, Menu-uri, Broșuri, Registre, etc. etc. der în deosebi Diploma tipografiei, care decă în adevēru s'a esecutat în acea tipografia, felicitāmu din parte-ne pe conducătorul tehnicu alu stabilimentului, care este Romānu, cu atāt mai multu, că arta tipografiei este cu totul neglijată în toate țările locuite de Romāni. — Despre acēsta cu alta ocaziune mai pe largu, arātāndu de unde provine acestu rău.

țile dinainte aprōpe de subsiori sunt puțin adunate în crețe și pe ele cusuți câte trei ciucuri de mătase, dela care în jos se începe dunga (unde e cusută partea cea de dinainte cu cea de dindrētū), cusută cu flori; pe ea ceva mai în jos de brēu este erăș unu ciucuru. Pe lângă blana, cu care e tivită marginea părților de dinainte, sunt de sus până jos în șir totu ciucuri unul de altul; pe lângă blana dela mancei este „strāmbānogu” și cusătura „ruptu în punctu”. Cojōcele bētrānelor sunt totu în forma acēsta, numai cātă mai simple, fără podōbe.

Spre apus dela Sēliște se află două comune de munte mar românești, Poiana și Jina, ai căror locuitori sunt asemenea oieri vestiți, și facu negoțu însemnatu cu brānză, slānină, untu, lānă etc. În Poiana se află o școlă elementară superiōră gr. or. cu patru învățători, în Jina este școlă grānițerescă. Jina este așeșată la cea mai mare înălțime dintre tōte comunele țerei noastre (195 metri peste nivelul mării).

La marginea șesului Cibinului se află satul românesc Orlat, unde mai înainte era ștabul primului regimentu romānu de grāniță. Zidurile militare ale fostului regimentu servescu acum de casarmă. În Orlat se află și o fabrică de hārtia.

La marginea de mēdă-nōpte a șesului Cibin se află așeșate între deluri Ocna (Ocna-Sibiului), cu 3772 de locuitori, dintre cari două părți sunt Romāni, er a treia parte Unguri. Ea este însemnată pentru băile ei de sare, dela cari își are și numele și pentru lacurile sārāte, la cari sunt întocmite scalde.

Țera noastră are bogăția mare de sare; în sinul pāmēntului ei în cele mai multe părți, der cu deosebire în părțile din lānturu, se află mari cantități de sare, în afunđime fōrte mare, până acum necunoscută. Sārāriile ei facu parte din vinele de sare ale Europei rāsāritene și stau în legătură spre mēdă-đi cu sārāriile din România și spre mēdă-nōpte cu cele din Polonia. Dela Ocna o vēnă principală merge prin părțile de mijlocu ale Ardēlului, pe la Uiōra, Turda, Ocna-Deșului, er alta în partea rāsāritenă, pe la Cohalmu, Odorheiu, Paraidu, Jabenita, până pe la Rodna, cu multe rāmūri laterale. Afunđimea ei nu este cunoscută, căci în adēncime de două sute de metri se află încă totu sare; în multe locuri ea ese până la fața pāmēntului și este acoperită numai cu unu strat de pāmēntu subțire, pe care adesea îl spală ploile, și atunci rămāne sārāte curată la fața pāmēntului. În unele

părți, precum la Sovata, în Sēcuieme, se află deluri întregi de sare. Sarea de Ardēlu este albă și fōrte curată; ea este de obicei cristalizată, er unde stă în atingere cu pāmēntul se estinde în formă firōșă. În Ardēlu se scōte acum sare în optu locuri, der sunt cunoscute până acum 37 de locuri cu sārārii, unde s'ar putea deschide mine de sare. Prin locuri de acestea se află pretutindenea lacuri sārāte, er isvōre sārāte sunt cunoscute până acum peste 900; pe la sfârșitul vēcului trecut erau cunoscute 300.

De aci se vede, că bogăția de sare a Ardēlului este fōrte mare; sarea se scōte în Ardēlu de sute și mii de ani. Strābunii noștri, Romanii, încă au avut băi de sare la Uiōra, Turda, Ocna etc. Urmele lucrării lor se vedu până și azi, și afară de aceea s'au aflat prin locurile aceste în pāmēntu vase, unelte, cărāmiđ și pietri cu inscripțiuni romane. Multe din aceste băi romane, isvorēndu în ele apă, s'au prefăcutu în lacuri sārāte.

În Ocna au existat băi de sare din timpurile cele mai vechi. Acum sunt două băi mari cultivate: una ținută în rezervă, er din cealaltă se scōtu la anu la 30—40 mii de mārșimetriche de sare. Ea are o adēn-

cime de 112 metri, și sarea tăiată se scōte la lumina đilei în piele de bivolu, cu o mașinăria acēsta întră și omenii în baie, der se află și scări de lemn, pe cari ne putem coborî în ea. Baia are forma unei bisericu uriașe cu două aripi laterale și e provēđută cu galerii de lemn.

Băile de sare sunt fōrte frumoșe. Ele, în deosebire de băile de cărbuni și de aur, au căi drepte și se pot tăia fōrte regulat. Decă strābatem prin pătura de pāmēntu, cu care e acoperită sarea, ne aflāmu încunjurați de tōte părțile de sare, care la lumina lampelor strălucesc ca nisce cristale. Decă apoi, de pe galeria sēu din altu locu potrivit, se aruncă paie aprinse în spațiul gol, ce se adēncesc la picidrele noastre, avēmu o priveliște fōrte frumoșă. Baia de-odată se lumineză, încāt se pare că toți pāreții au prinsu de-odată flacări și lumina se resbate de pe ei, ca din nisce oglinzi uriașe.

„Trebuie să ne inchipuim, — scrie Kōvāri, despre interiorul băilor de sare — o stāncă de marmoră și în ea scobită o uriașă biserică; decă privim de sus, pe fundul ei vom vedē lucrătorii, făcāre lângă opașul sēu, ca și cându aru

Atragemă atențiunea fiă-căruia vizitator, asupra lucrurilor espuse de un tînăr român, anume: Josimă Bosiocu, sculptor în Berlistje, un sat din Ungaria. Lângă lucrurile espuse se află două certificate ale primăriei din acel sat, subscrise de judele comunal și de primarul satului, prin care se atestă, că acest tînăr n'a învățat dela nimenea arta sculpturii, nici n'a umblat la vre-o școală specială, și că arta sculpturii și-a însușit-o dela sine însuși. Acosta ne-a pus în uimire. Notăm o cadă mare, împrejurul căreia șerpuesce o ghirlandă de frunze de stejar, a cărei executare artistică ar da de rușine pe mulți dintre aceia, cari poartă numele de artiști-sculptori. Apoi un ornament mare, cu diferite ornamente de frunze de viță, de struguri și ciorchini de struguri, cari sunt executate cu deosebită fineță și delicateță. Dacă Românii n'ar fi atât de indiferenți față cu ast-fel de talente datate dela natură, acest tînăr ar trebui dat la școle speciale, și suntem siguri, c'ar eși un artist de prima forță. Așa s'a întâmpat și cu celebrul pictor Munkácsy, care după cum se dice, a fost un simplu văpsitor de lădi, der care astăzi face onore Maghiarilor.

Să sperăm, că față de ast-fel de talente, Românii vor arăta d'aci înainte mai mult interes.

* * *

Esposițiunea Cooperatorilor Români din Bucuresci, a reușit pe deplin, așa cum nu se aștepta nimeni. Ea face onore arangiatorului, neobositului și valorosului bărbat, căci numai industria va îmbogăți și va schimba cu totul starea materială a poporului nostru, de care atîrnă viitorul lui.

Trăiască ast-fel de inițiator, ca Dr. D. C. Butculescu!

Trăiască toți cooperatorii, cari au dat concursul lor la opera din Cismigiu! Onore lor!

George Filipă,
tipograf.

Morțea unui pictor român.

Eri, Marți la 5 ore d. a. — dice „Timpul” — a încetat din viață bătrânul director al școlii de bele-arte. G. M. Tătărescu.

Defunctul s'a născut în Focșani la anul 1818. La 1846, episcopul de Buzău Kesarie, apreciind talentul deosebit al tînărului Tătărescu, i-a dat o bursă pentru a-se duce să studieze pictura la școlile de bele-arte din Roma și din Paris.

Tătărescu a studiat cu multă ardere, ceea ce i-a meritat medalia de aur din partea academiei St. Luca din Roma.

La 1848, pe când se afla încă la Roma, a lucrat marele tablou „Renașterea

României”, tablou, pe care, din pricina grelelor împrejurări politice, a trebuit să-l trimită pe ascuns în țară în timpul domniei lui Știrbei.

Tătărescu s'a întors în țară la 1852 și a fost pe rând profesor de desen la școala militară, la liceele S-tu Sava și Mateiu Basarab, la școala de bele-arte și în sfîrșit director al acestei școle, postu din care se retrăsese în timpul din urmă.

Defunctul s'a ocupat în special cu pictura religioasă. Prima biserică, pe care a zugrăvit-o, este biserică dela Măgurele. Ultimele sale lucrări sunt picturile mitropoliei din Iași și ale episcopiei din Huși. În total Tătărescu a zugrăvit 52 de biserici.

Prin morțea acestui om de mare merit, tinerii noștri pictori pierd pe bătrânul experimentat, la ale cărui sfaturi recurgeau în tot-d'auna, er societatea pe un membru cu multe și însemnate calități sufletești.

Defunctul era decorat cu „Benevolentia” clasa I-a și cu ordinul „Coroana României” în gradul de comandor.

Băncile noastre.

Dilele acestea așit de sub tipar o carte de mare folos pentru toți aceia, cari se interesează de starea băncilor noastre și au de-a face cu lucruri de bancă. Cartea, care este tipărită cu cheltuella institutului „Albina”, se numește: „Compasul românesc”, anuar financiar pe 1893—4, redactat de Petra-Petrescu.

Precum compasul este un instrument, care arată călătorilor direcțiunea pe mare, așa și cartea acesta, numită „Compasul românesc”, arată cetitorilor starea băncilor noastre în toate amănuntele lor, precum istoricul înființării lor, numele celor ce le-au înființat, ale membrilor din direcțiune și ale funcționarilor, apoi modul de lucrare al fiă-cărei bănci în special, capitalul cu care lucrează, averea ce reprezintă, și altele. Totu în acest compas se cuprinde și un interesant și prea folositor studiu asupra cambielor și polițelor, arătându-se însemnătatea și modul cum sunt a se face acestea, precum și un extras din legea cambială.

Peste tot, Compasul d-lui Petrescu, care a apărut acum în anul al II-lea, este mult mai complet, mai bogat în materie și mai interesant ca cel din anul trecut.

Din datele cuprinse în acest compas însemnăm, că cel dintău institut de credit românesc, care și-a început activitatea în 10 April 1872, este „Albina” din Sibiu. Consultările pentru înființarea institutului se începă pe la anul 1870; inițiatorul principal a

fost Visarion Roman. Programul de d-ta 1 Iulie 1891 al comitetului fundator a fost subscris de: Antoniu Mocioni, Dr. Ales. Mocioni, Davidă br. Ursu și Iacobă Bologa. Primii funcționari au fost: Visarion Roman director es., N. P. Petrescu cassar, Stefan Lissai contabil și Cristian Zidu. Dintre aceștia a mai rămas numai d-l Nicolae Petra-Petrescu, cassar adjunct la Filiala din Brașov, care este astăzi cel mai vechiu funcționar al „Albinei”. Din 1 Ianuarie 1886 conducerea acestui institut o are d-l Partenie Cosma.

Dela 1872 încee numărul băncilor românesce s'a sporit treptat din an în an, atât în Ardél, cât și în Banat și Țera ungurescă, așa că la finea anului trecut erau în lucrare 41 de bănci românesce, er în cursul anului 1894 s'au mai activat alte 5 bănci. Cele 41 bănci dintău reprezentă o avere de 17.846,240 fl.; depunerile: 10.111,510 fl.

Alte amănunte le vor afla cetitorii din însuși Compasul, care se află de vânzare la autorul, d-l N. Petra-Petrescu, în Brașov, pentru prețul neînsemnat de 60 cr

Ceremonia militară.

Caransebeș, 3 Nov. n. 1894.

În 1 Novembre, precum se scie, în totă țera se săvârșește cu mare ceremonie punerea jurământului de fidelitate din partea soldaților. E de altfel de mică importanță acest act pentru public, pentru că aproape cu aceeași ceremonie și după aceleași formalități se săvârșește și se repetă în toți anii. — E însă de interes actul acesta, unde regimentele împărătesce sunt compuse din soldați români. Un astfel de regiment e și cel de aici, care are un trecut glorios în ceea ce privește apărarea tronului și a patriei în diferite lupte, purtate cu diferiți inimi esterni. Despre vitejia soldaților noștri atestă un număr însemnat de acte oficiale, în cari li-se esprima înalta recunoștință pentru serviciile prestate cu credință și vitejă.

În cuvântarea, ce a ținut-o cu această ocaziune domnul protopop Andrei Ghidiu, a schițat în puține cuvinte trecutul bogat în fapte vitejesc al acestui regiment, care constă aproape numai din Români, pentru că din 900 de soldați, numai 50 sunt Germani și 3 Unguri, er ceialți Români.

De astă-dată festivitatea s'a săvârșit în curtea cea mare a casarmei celei vechi, unde s'a celebrat și sfânta liturgiă din partea d-lui protopop asistat încă de 2 preoți. După săvârșirea ceremoniei bisericesc, majorul regimentului se adresă soldaților și, în puține cuvinte, espune importanța actului depunerii de jurământ. După aceea pășește înaintea soldaților,

imbrăcat în ornatele bisericesc, domnul protopop Andrei Ghidiu, și într-o vorbire aventată esplică soldaților însemnătatea jurământului, aducend exemple din istoria strămoșilor noștri, cum aceștia, fiind foarte credincioși jurământului dat, s'au luptat cu vitejă pentru apărarea patriei.

Vă trimet aci această cuvântare. Ea este de următorul cuprins:

„Iubiților ostași! Nici o regulă în viața omenescă nu e așa de respectabilă, ca aceea, care ne spune: „se fim statornici și credincioși cuvântului odă dat”, pentru că pe statornicia și credința neclătită se întemează totă lumea morală, și se rază împărățiile! Numai această credință neclătită ne aduce tot darul și binecuvântarea!

„Cu aceste cuvinte mă adresez astăzi către voi, iubiților ostași, când sunteți chemați din voință prea înaltă a presei jurământului de credință față de tron și patrie! În ora sărbătorească a presei jurământului, intrați de nou în ast-fel de societate, care este siguranța tronului și patriei și al cărei vot este: *supunerca, onoreu și credință*. Serioase și mari sunt datorințele, de cari se legă jurământul. Din momentul, când ați dă: așa se ne ajute D-șeu! v'ati obligat față de D-șeu, pentru că vă faceți în numele lui, carele sfințește arma și isbănda ei.

„Ostașul, care păstrează jurământul, puternicul D-șeu îl apără și-l însoțesc neîncetat, și când e chemat să stea înaintea plumbului, îi însușă curaj și abnegațiune, și chiar și morțea îi este dragă. Jurământul păstrat cu credință l'a făcut pe vitezul Leonida al Spartanelor și pe soții săi de arme, ca să stea în luptă până la cel din urmă oșten și până la cea din urmă picătură de sange. Numai statornicia și credința neclătită în sfînțenia jurământului i-a adus pe cei viteji, ca să fim pomeniți până n' dăle noastre și cât va fi lumea, ca așa pilda lor în ascultarea de legi, să fie de învățătură tuturor.

„Credința neclătită în sfînțenia jurământului a făcut pe fii acestui regiment, din care faceți parte și voi, să lupte cu bărbăția și vitejă de 3 ori contra Turcilor barbari, de 6 ori contra Francesilor, de 3 ori contra Prusilor și de 4 ori contra Italianilor. Același îndemn i-a făcut să ia parte la 29 bătălii mari, la 8 asedieri și la alte o sută de lupte. Și când a devenit regimentul românesc, a încoronat opera de vitejă la 24 Iunie 1866 cu strălucita biruință în lupta dela Custozza, și mai pe urmă, la anul 1882, cu umilirea resculanților din Sudul Dalmației!

„Etă, iubiților ostași, cât de puternică este însemnătatea și sfînțenia jurământului! Pe când sunt mari și seriose datorințele, de cari vă legă jurământul,

ciocăni câte un pui de corb. Și păreții baiei se înalță suri, reflectând razele luminei. Baia are asemănare cu un palat de zine, alcătuit din marmoră albă-surie.

În Ocnă se folosesc de scaldat cinci lacuri serate, dintre cari patru sunt aședate unul lângă altul, formând o grupă, er unul se află deosebit în depărtare de 600 metri dela ele. Apa lor conține foarte multă sare, cu deosebire lacul cel separat (21%), er adincimea lor este de 30—40 m. În jurul lor se află cabine de desbrăcat și alte întocmiri, precum și locuri de plimbare frumoase și bine îngrijite. Scaldele din Ocnă se folosesc cu succes bun contra bôlelor cauzate de recelă, precum este reumatismul, apoi contra bôlelor de nervi etc. Vara sunt cercetate de lume multă, cu deosebire din partea Sibienilor.

Spre răsărit dela Ocnă, pe drumul de țară, ce duce dela Sibiu în valea Târnavei-Mar, la Mediaș, în depărtare de două miluri dela Sibiu, se află aședat satul Slimnic, cu locuitori români și Sași. Lângă sat se înalță un delu țuguiat (conic), pe vârful căruia se află nise frumoase ruine de cetate. Cetatea dela Slimnic s'a început a-se zidi în secolul al

XIV; în mijlocul ei se vedă ruinele unei biserici, er jur împrejur pe vârful delului se află zidul de cetate ruinat, în înălțime de 5—6 stânjin. Ruinele aceste ne oferă din depărtare o privelisce foarte frumoasă.

Dela Sibiu spre mēdă-și, pe un drum de țară bun, sosim la Pasul Turnului-Roșu, care precum am amintit mai înainte, desparte munții Cibinului de ai Făgărașului, și prin care ese Oltul din țera noastră în România. El se află în depărtare de 30 km. dela Sibiu. Drumul de țară trece prin mai multe sate și până ce intrăm în pas, ochiul se delectă în frumoasele privelisce de munte ce ni-se înfățișă spre mēdă-și, unde se înalță puternicii munți dela granița țerei. Ast-fel este satul Șelimber, lângă care în drēpta se află mormența oștenii, căduți în lupta dintre Mihai Vodă Vitezul și Andrei Batori (1599), apoi Veștețul ai căru locuitori au fost grănițeri. Al treilea sat este Talmăciul, unde Cibinul se varsă în Olt. Lângă Talmăciu, pe un vârf de delu, se află ruinele cetății numite „Landskron” („Coroana țerei”).

Cetatea acestă fostă zidită acum sunt cinci vechi vea menirea de-a

servi de apărare, dimpreună cu întăriturile din pasul Turnului-Roșu, contra năvălirilor, ce se făceau prin acest pas în Ardél. Tradiția ne spune, că în ea locuia odinioară un voevod căruia nu-i era ertat a da față cu voevodul, care își avea locuința în pasul Turnului-Roșu. Kōvāri, în descrierea ce o face despre cetățile ruinate ale Ardélului, scrie ast-fel despre ea:

„Prin Talmăciu trece drumul de țară, ce duce dela Sibiu la Turnu-Roșiu. Lângă sat, pe un pisc înalt, se zărește din depărtare o ruină de cetate, una dintre cele mai frumoase ruine ale Ardélului. Zidurile ei, în înălțime de 5—6 stânjin, în cari se pot observa pe alocurea spărțurile de tunuri și porța spațioasă cu păreții ei laterali, ni-se înfățișă într-o mărime uimitoare și formă cu Oltul, ce curge pe la picioarele ei, o iconă admirabilă. Cetatea acesta, ca o coronă, cuprinde întreg vârful delului. Zidul ei are formă ovală, cu o periferă de vre-o 600 urme. În curtea ei nu se află ziduri, printre tufișe se vedă numai nise săpături, făcute de omeni, cari au căutat pe aici comori ascunse. Zidul de lângă porță, la mēdă-nopte-răsărit, este încă întreg; în fața lui se varsă Cibinul

în Olt. Cetatea au zidit-o Sașii, de aceea regele Ludovic I, le dă în anul 1370 un decret, prin care îi absolvă dela susținerea și serviciile, ce trebuiau să presteze cetății.”

De pe vârful delului, unde zace în ruine cetatea Landskron, avem jur împrejur o privelisce încântătoare. La pôlele delului spre mēdă-nopte se află satul Talmăciu, și Cibinul șerpuesce pe vale, grăbind spre Olt, er mai departe se estinde frumosul șes al Cibinului, cu Sibiu și alte localități, ce se află aședate pe el; spre apus privirea ne pătrunde valea romantică a Sadului, unde se află ascuns satul românesc Talmăcelu, și mai departe asupra munților Cibinului; spre răsărit se înalță uriașii munți ai Făgărașului, cu piscurile lor în forme deosebite, cum este Cōma lată, Scara în forma unei piramide, Negoilul cu cōstele sale prețioase ș. a., er spre mēdă-și vedem pasul Turnului-Roșu cum se afundă între munți, ca o uriașă cărare, și la gura lui este aședat satul Boița.

netăgăduit de umilitore este osânda, ce o aduce după sine călcarea jurământului, atât înaintea lui D-zeu, cât și înaintea oamenilor. Acesta o știți și voi din regulile de disciplină, ce le aveți. Cu toate acestea cred că nu fi de prisos, decât mă voi provoca la exemple, din cari să vă convingeți și mai mult despre acesta.

„Iuda iscariontului, care a călcat jurământul de credință față de învățătorul său, Mântuitorul lumii Christos, și-a agonisit spânzurare și disprețului lumii întregi. Și ca să vă convingeți și mai tare, că călcarea jurământului aduce după sine chiar și blăstemul părinților, dați-mi voie să vă spun un casu destul de mișcător.

„Pe când poporul roman, strămoșii noștri, se aflau în război cu altă nemă de omeni, numiți *Etrusci*, și întorcându-se acasă biruitori, au alergat la porțile Romei părinții, mamele, surorile și frații, ca să vadă și să afle, cari din ostași s'au întors vii, și cari au rămas pe câmpul de onoare. Intre acești părinți se aflau și 10 mame văduve, cari așteptau întorcerea fiilor lor. Privesc într-o parte și alta, dăr nu-și vedu fiii; intră și pe alții de fiii lor și primesc răspunsul, că n'au cădută în luptă, ci răpiți de frumsețea Etruscilor, au părăsit cu necredință tabăra și s'au predat în brațele lor! Atunci mamele au plâns cu amar și cu lacrimi ferbinți au blăstemat fiii; — necredința și nestatornicia lor în jurământul pus.

„Etă, iubitorilor ostași, ce urmări triste aduce după sine călcarea jurământului! Nică când dără, iubitorilor ostași, să nu tăgăduiți aceea, ce vedeți, simțiți și cugetați pentru-că ați jurat și jurământul e sfîntenia ostașului!

„Gloriosul domn al armatei noastre ni-a dat și ne dă cele mai nobile exemple de sentiment al religiozității, ca să ne dovedescă de o parte, că cel ce slujesc lui D-zeu, acela își păstrează jurământul, de altă parte, ca virtuțile militare să stea pe un nivel cu virtuțile religioase, pentru-că un ostaș bun ține strins la religiuinea lui, la credința lui și la cuvântul odată dat până la moarte. Așa să fiți și așa să lucrați voi. — Să trăiți!

Florin.

Nr. 10-94.

Convocare.

După ce capitalul preliminar în scopetele de subscriere cu termenul până la 1 Decembrie a. c., pentru înființarea institutului de credit și economii „*Parsimonia*” în Bran (Törösvár), e asigurat nu numai prin subscrierile de acțiuni, ci și prin solvirea de cel puțin 30%, se convocă adunarea generală a acționarilor pentru constituire, în sensul legii comerciale § 154., pe 5 Decembrie a. c. la 2 ore p. m. în localul institutului din casa comunală centrală în Bran, la care sunt invitați toți acționarii a-se înfățișa în persoană, sau prin plenipotențiat în totă forma.

Ordinea specială a petracțiilor din această ședință este:

- 1. Verificarea acționarilor și esaminarea capitalului fundațional.
- 2. Stabilirea definitivă a statutelor, în textul român și maghiar, — și dispozițiile pentru subșternerea lor la tribunalul regesc pentru înregistrarea firmei.
- 3. Constituirea societății pe baza acestor statute, prin alegerea direcțiunei, a comitetului de supraveghere și a verificătorilor, apoi legalizarea subscrierilor tuturor acestor membri.
- 4. Absolutorul pentru fondatori.

Bran, în 5 Novembre 1894.
 Presidiul interinal:
 Ioan car. de Pușcariu. Axente Moșoiu, notariu.

Cătră domni învățători!

În numărul 233 din 23 Oct. (4 Novemvre) 1894 al ziarului „Gazeta Transilvaniei” domnul învățător I. Darius face un apel cătră domni învățători, în care amintesc despre „Abecedarul de limba maghiară, aparut în zilele acestea în editura librăriei N. I. Ciureu, sub firma domnilor Francisc Kóos și Vasile Goldiș”. — Domnul I. Darius în apelul amintit scrie și următoarele: „Abecedarul meu, în formă, nu este același cu cel amintit”. În apelul acesta scurt al domnu-

lui I. Darius sunt trei incorectități, pe cari spre informarea celor interesați, suntem nevoiți a-le rectifica.

Înainte de toate despre un „Abecedar de limba maghiară” aparut în zilele acestea sub firma domnilor Francisc Kóos și Vasile Goldiș — nici vorbă nu pte fi, de-ore-ce un ast-fel de abecedar, dimpreună cu „*A doua carte pentru deprinderea limbei maghiare*” — ce e drept — va apăre în curendu, dăr până acuma nici unul din manualele amintite încă n'a fost dat publicității. Apoi abecedarul, lucrat de domni Fr. Kóos și V. Goldiș, nu numai în formă, dăr nici în esență, și peste tot în nici o privință nu este același cu abecedarul lucrat de domni Fr. Kóos și I. Darius. În fine domnul I. Darius nu pte vorbi de un „Abecedar al meu”, într-cât e vorba de abecedarul maghiar aparut sub numele domnilor Fr. Kóos și I. Darius, de-ore-ce acel abecedar nu este proprietatea exclusivă a domnului I. Darius, ci este proprietatea comună a domnilor I. Darius și Francisc Kóos.

Atăta spre orientarea onoratului public.

Brașov, în 28 Oct. 1894.

Francisc Kóos m. p. Vasile Goldiș
 consilier regesc și profesor.
 inspector de școle în pensiune.

EDUCAȚIUNE.

Lumea, introducerea copiilor într'ensă și stricarea lor.

(Fine.)

Desvoltarea multor dorințe în copii și satisfacerea lor, este încă o cauză de stricare a lor. De mică chiar, copiii se deprind a nu face ceva și a nu asculta de cât prin promisiuni, mai ales de bani. „Spune cum te chiamă, că îți dau un ban; vino la mine, să te sărut; du-te la școlă, că-ți dau un lucru”.

Din acest mod de tratare se nasc trei rele: se nasc dorințe în copii, se deprind a nu asculta de cât pentru interes personal; decât nu li se împlinesc promisiunile, se infiltră în ei minciuna și amăgirea, vedându, că și cei mari mint și amăgesc.

Cel mai ușor mijloc spre a face copiilor o esistență ticăloasă este, ca părinții să fiă sclavii lor. Acesta o și fac părinții neprevăzător prin împlinirea tuturor dorințelor. Aceste dorințe cresc cu atât mai mult, cu cât copilul vede, că i-se împlinesc mai ușor. Copilul este un tiran, care îndată ce ț-a aflat slăbiciunea, începe a-și întrebuința puterea și mai mult; astu-fel că, chiar în momentul când este aproape a i-se satisface o dorință sau un chef, el își proiectă în minte altul.

Decă părinții nu au destulă putere spre a li-se opune, vor forma nise caractere caprițioase, cari își vor face fantasiele cele mai bizare, ce nu se vor pute realiza. Întai vor cere, cum dice Rousseau, bastonul, care îl porți, mai târziu ceasornicul, apoi o pasere, ce vede sburându, etc. Ne fiind atotputernici, ne vom vedea siliți a-i-le refusa, și acestu refuz le va pricinui mai multe necasuri de cât lucrul dorit. În acestu casu, copiii, stăpâni pe slăbiciunea părinților, se imbunătăț, plângu, se tăvălesc. Și decă li-se satisface vre-o dorință în momentul vre-unui afectu din acestea, atunci se arată neconștință din partea părinților, er copiii află mijlocele, de cari trebuie să se servescă, spre a li-se împlini voile.

Plânsul, mai ales, este arma cea mai puternică a copiilor, căci au vedutu, că prin el reușesc. „Dă-i ce cere, să nu-mi mai țipe în cap”, auți pe mame dicându: „Bate servitorea, că a făcutu pe copil să plângă”, fără să se gândescă, că copilul nici bolnavu nu este, nu-i lipsește nimic, plâng i așa din

invētu, încăpăținare și ambiție. Ca probă e, că i-se dă de multe-ori spre a-l împăca câte o jucărie, ce-l distrage, și-l face să-și uite de ce plânge. De i-ar fi lipsit ceva necesar organismului, sau de l'ar fi durut ceva, n'am fi putut să-l împăcăm, până ce nu i s'ar fi împlinit necesitatea, sau până nu-i va fi trecut durerea. Contra acestu invētu, Rousseau dice, că decă vom să-i desobiciuim, să-i lăsăm să plângă degăba, până ce vor tăce dela sine; să nu le satisfacem nici o poftă în timpul plânsului, ci numai după ce au tăcut și s'au liniștit.

Asemenea se strică copiii prin prea multa importanță și atenție, ce le dau părinții. Alusiunea, ce se face meru la ei și laudele în fața lor, produc efecte triste. Ideia despre această importanță, inspirată așa de vreme în mintea lor, este atât de puternică, că s'au vedutu copii de un an sau doi, cari obișnuți ca la ori ce mosafir să fiă prezentați și sărutați, au început să plângă cu furie, când s'a întemplat să fiă nebagăți în sémă sau lăsați în odaia lor.

Părinții strică pe copii, căci simt o mare mulțumire, ca să se fălăscă cu dênșii, să-i scotă înainte la ori-ce ocaziune. În acestu scopu îi umplu de falsitate și spoielă: îi invétă o mimică ca de păpuși; îi deprind cu întrebări și răspunsuri, ce nu sunt de nasul și vârsta lor; le ascund firea, făcându nise instrumente, ce se mișcă și răspund, când sunt trase de sforă. Totu în acestu scopu își punu toate silințele și întrebuințază mijlocele cele mai pedise, ca copiii să esă premianți la esamene. Nu judecă fondul, ci aparțința, ce mai tot-deuna înșelă.

Prin importanța cea mare, ce li se dă de mică, copiii încep a crede partea principală în casă și a-se considera egal cu părinții; li-se permite să vorbească mult și să se amestece în vorbele celor mari, dicându-le pe nume și adresându-se cu: *tu, mă, fă!* Etă dăr că, pornind dela vârsta cea mai trage, începe a nu se mai tace nici o deosebire între conducători și cei conduși. De aci obrăznicia copiilor, încăpăținarea și mai cu deosebire neascultarea și nesupunerea, și s'a dovedit, că copiii deprinși a nu se supune la părinții lor, nu se vor supune nici profesorilor, nici celor dictate de conștință, nici celor poruncite de religiu.

Ca probă e, că vedem copii, pe cari îi rog mamele câte un césu, trebuie să-i mângăe, să-i sărute, ca să asculte. De ce? Pentru-că și-au perdut autoritatea în fața lor. În urmă, mama, necăjită, că n'are ce mai face, să răstese și-le poruncesce, bătându din picior, sau mai ia și palmele sau ruda și bastonul în ajutor. De aceea trebuie părinții întai să ordone, și mângăierile și sărutările să vină în urmă, mai mult ca recompensă.

Un mod încă, prin care părinții strică copiii, este cel următor: Se scie, că tatăl fiind mai puțin în contactu cu copilul, are mai multă autoritate în fața lui. Copii se temu mai mult de deusul, și la ori-ce necaz găsescu refugiu la mamă. „M'a bătutu tata”, dice plângându copilul: „Vai de mine! ia vino încoa” răspunde mama, „haide la el, să vedem, de ce a datu în tine”.

Și mama, spre a-l împăca, se duce de mână cu el la tatăl, pe care în glumă îl atinge cu palma pe spinare în fața copilului, dicându: „na! na!” și „tiu... tiu... tiu... de ce ai bătutu băietul”. Copilul atunci

tace, și rde satisfăcut, că și-a răsunat. Pe cine? Pe tată — capul familiei!

Tot ast-fel, când copilul cade, se lovesce și începe a plânge, se ia de mână și se bate obiectul, de care s'a împedecat, spre a-l împăca. Prin aceste mijloce se infiltră în copii răsunarea, ura, răutatea.

Etă, în scurtu, modurile și mijlocele prin cari se strică copiii: etă ce va să dică a corupe opera cea mai distinsă a naturei, cum dice Paul Janet.

Feriți deci pe copii de înmulțirea dorințelor, deprindeți-i a fi cumpetați și mulțumiți cu ce au, obișnuți-i a fi energici și răspunzători de faptele lor; nu prea băgați în sémă micile lor necazuri și supărări, căci ast-fel li-s'ar înmulți meru și ar ajunge vecinic nemulțumiți. Convinși voi, prin experiența zilnică, de adevărul că: homo homini lupus, siliți-vă a înarma pe copii cu răbdare și tărie de caracter, spre a pute să lupte cu greutatele vieții, căci alt-fel, când vor începe a trăi în lume prin ei, ne fiindu nutriți, decât cu idei false, vor fi ca o frunză suflată de vântu: ici își vor sparge capul; dincolo își vor zdrobi inima.

(„Jiul”)

G. Poboranu,
 institutor în Slatina.

D'ale școliei.

Școlile s'au redeschis aproape peste totu locul. Învățământul e deja în curgere. Dascălii cu puteri renoite aruncă sémă bogată în ogorul tinerimei.

S'au apucat bieții omeni de muncă grea cu speranțe și iluzii mai mari, ca în trecut, pentru-că credeau că localele de școlă se vor fi arangiatu pte mai bine în anul acesta, decât în trecut. Aparatele școlare se vor fi mai înmulțit și renoit; multe se vor fi înlocuit cu altele noue. Curățenia peste totu va fi de modelu. Cuptorele de încălțit, lemnele trebuincioase vor fi peste totu în regulă. Familiile vor fi datu mai multă atențiune copiilor lor, de a-i provede din vreme cu toate cele de lipsă pentru școlă. Și alte multe îmbunătățiri trebuincioase, pentru-că învățământul să pte prospera și înainta din an în an totu mai mult. Bine ar fi, decât ar fi așa.

Dăr când bietul învățător se apropie erăși de templu, unde are să pontifice un nou an școlar, în care are să tămăze din nou altarul luminei și al adevărului, din depărtare vede totu același local învechit, în multe locuri ruinat și necurat. Iluziunile îi pieru una, câte una. Dăr tăceți, el deschide ușa și trece pragul școliei; o, el e totu așa cum l'a lăsat la sfârșitul anului școlar, cu deosebirea, că pe ici pe colea l'a mai decorat arta măiestrului păianjen. Speranța cea nouă a pierit din inima lui; oftază greu și plecă pela curatorii bisericii rugându-i fel și chip, să se îngrijescă de-a curăți barem localul pe dinlăuntru, ca să pte începe cursurile. Mulți totu se mișcă și facu ce facu, fie și acum în césul al unspredecelea, alții îl trimet fără nici o mângăiere să-și curețe, decât-i trebuie, că ei n'au vreme acum.

Astfelu bietul învățător întră erăși totu în acel cuib de necurățenie. Nimicu nu e în rându. Părinții vinu cu copiii la școlă. Vedu necurățenia și nu le prea vine la socotelă să-și lase copiii în acel local, dăr vina e a învățătorului, de ce nu s'a îngrijit din vreme de

tôte cele de lipsă; așa gândesc ei. Bine-reu își lasă copii pe capul învătătorului, tréba lui, va vedé el ce va face; ei sê ducú acasă, cá nu-și potú lása lucrurile baltá și sê umble după elú și după copii.

Frigulú începe a fi simțitú; cup-tórele stricate, ruinate, nemáturate; lemnele în pădure și banii în pun-ga lui *N'avenú* și *Nuputemú*.

Noii recruți ai școléi, copilașii veniți numai acu întâia-și-datá la școlá, își suflá în mânușite, se dau pe lângá cup-tóru sê-sé încáldescá, dér' elú e rece și murdarú. În sta-rea acésta alérgá cu privirile rătă-cite pe vechiulú și práfuitulú mo-biliarú școlarú, gândindú în sine, ce vor mai fi și astea. Frigulú îi cu-prinde mai tare, cá au venitú la școlá mai goli, cu nisce háinițe sub-țiri de vará, cu nisce opincute rup-te, orí cu nisce pápucei tociți, tarí ca osulú, de-i glodescú piciorușele bietului copilú, cá nu i-a mai un-sú nimenea din anulú trecutú, de când i-a lásatú din picióre. În starea a-césta tristá gândescú ei, ca și când s'ar afla închisú într'o temniță, totú mai bine e acasă, dér suntú esilați mi-titei și întemnițați. Eță primii martiri ai némului, cei dintâi mucenici ai culturai. În locú de tábliță și de carte cum se cade, vinú cu câte unú hêrbú de tábliță de pe la frați și cu o carte cu câte va foi rupte și alea, și murdare, cine scie de unde luatá.

O, câtú de amará e vieța șco-lará pentru ei în casulú acesta; locú de durere, de suferință și de esilú, și pentru copii și pentru invetá-torú. Népásarea, neinteresarea față de școlá domnesce mai peste totú la sate, ba și mai susú. Nimicú nu sê face de voiá, ci de nevoiá. Fó-mea, frigulú și necurátenia bántu-escú școlá. Copilulú săracú, și vai multú suntú de aceștia, nu aflá nicáiri alina-rea suferinței sale. E „născutú în griji, năcasurí dela sinulú maicei sale“ și totú așa trece lumea acésta tristá, rece și nemilósá pentru elú.

Pronia dumnezeéscá însé a în-grijitú, ca acésta cétá de ființe mici, nevinovate și nenorocite, sê aibá în esilú și unú părinte cu ei, care sê aflá în aceeași suferință și osendá, ca și ei, și care sê-i mângáie și sê-i îmbárbáteze a suteri cu resignátiune orí ce suferință a acestui martiriu.

Invetátorii, ca și primii apos-tolii ai creștinismulú, trebuie să fiá cei dintâi apostolii ai culturai, și în-preună cu școlarii lorú cei dintâi martiri ai ei. Neînfránți în calea lorú, disprețuitorii ai durerei și ai suferinței, ei trebuie sê fiá pururea cu mintea luminatá și cu inima cal-dá, carí ca și unú sóre sê lumineze mintea copiilorú și sê încáldescá inima lorú.

Dér pentru împácare și alina-rea multorú trebuințe dílnice, ce vorú face ei? Suntú siliți a-și pleca fruntea la porțile avare și a cerși milá și ajutóre dela celú ce are. Ei, dér pórtá acestora e puru-rea închisá, inima lorú e rece și ne-milósá, și astfelú adese-orí sê ducú dela ușa lorú înfrunțați și ocáriti. În urmă sê vedú siliți a-se întórce totú la celú-ce n'are, ca sê împartá cu ei frătesce puținulú ce-lú are, pen-tru a înmuia frigulú și pentru a provedé școlá cu cele trebu-incióse, ca sê póttá înainta și sê-și póttá împlini cu sfințeniá înalta lorú misiune, ce o au în lume.

Sciu, cá suntú grele vremile, în carí trăimú. Dér grele au fostú totú-déuna și totú așa vorú fi și în viitorú, pentru acela, care nu se străduesce neîntreruptú, de-a-și asi-gura unú viitorú mai dulce și mai veselú sieși și la ai sei. Numai atra-gere și bunăvoință sê aibá Romá-

nulú cátrá tóte instituțiunile sale culturale, și mei alesá cátrá școlá, și tóte se vorú îndrepta spre mai bine.

Ómenii buní! — îngrijiti-vé de școlé, cá aici e puterea nóstrá, aici e scáparea nóstrá și numai prin școlá putemú asigura viitorulú fi-lorú nóstri! Unú poporú fără școlé, piere, pe când acela, care are cele mai bune școlé, după dísa unui mare invetátur francesú (Jules Simon), este celú dintâiú din lume.

Nu glumiți cu viitorulú filorú voștri și nu întórceți fața voștrá de cátrá cei ce vé chiamá la împlinirea sfințelorú vóstre datorii de părinți. Cei-ce nu îngrijiti de viitorulú co-piilorú voștri, vé faceți ucigétori de némú și le îngropați viitorulú.

Éră voi frațilorú colegi, după dísa apostolului: „cu vrednicia sê umblați după chiamarea, cu care sunteți chiamáti!“

Nu plecați fruntea la porțile avare, Ci luminați mintea acestui némú mare!

Brașovú, 25 Octomvre 1894.

I. Darin.

HIGIENA.

Spálarea.

(Fine.)

Spálarea generalá. — Eță cum se face o spálare generalá a corpului: te desbraci de tóte hainele, te aședí într'o puținá gólá, o albie, o cadá séu unú lighianú mare, și cine-va îți tórná asupra capului, cu o stro-pitóre, apă curatá și rece; ast-felú totú corpulú este udatú în fórte scurtú timpú. După aceea pui sê te ștérgá și sê te frece cu o pânzá asprá, până se usucá corpulú, te îmbraci și începi sê umbli, sê faci esercițiú, pentru-ca sê se póttá face reacțiunea.

Spálările generale se deosebescú de duși reci prin aceea, cá apa curge linú de-alungulú corpului, în locú de a-lú isbi cu putere, și prin urmare ele suntú mai puținú escitante și se potrivescú mai bine la cei cu tem-peramentú pré slabú, séu pré ner-vosú, carí nu ar puté suporta dușii. Intrebuintarea săpunului și a apei calde în spálările generale n'are nicí unú înțelesú, cáci spálările acestea nu se facú pentru curátenia corpului, ci numai pentru acțiunea frigului, care măresce activitatea funcționárei pelei întárinđú ast-felú sănétatea și depártándú pricinile unui mare numéru de bóle.

Spálările generale suntú de mare folosú la copii și la adoles-cenți, a cărorú desvoltare este lán-cedá și suntú espúși la clorc-anemiá, mai cu sémá cei cu temperamentú limfaticú; ele dau organelorú o im-prospéare de vitalitate și preintâm-piná bóle mai grave, cum suntú scurfulele și oftica.

Ele oprescú la începutulú lorú fenomenele nervóse, nevrosele, ne-vralgiile etc., la carí suntú supuse femeile de lume, espuse la influențe debilitante de totú felulú. Ele com-batú susceptibilitatea la frigú și la umiditate, carí la unele persóne le producú durere de gátú, guturaiu, catarú de peptú, sub influența celui mai micú curentú de aerú, orí câtú de bine îmbrácate ar fi ele.

Nu trebuie sê abusámú însé de ele, avéndú în vedere, cá spálările generale și reci nu priescú nicí o-datá copiilorú mai mici de 5 ani, nicí în óre-carí împrejurári, de carí bolnavulú și cei din jurulú séu nu își potú da sémá. Ast-felú trebuie sê ceremú mai întâiú párerrea unui doc-torú, înainte de-a începe aceste spá-lături generale.

Décá voimú sê dobéndimú ceva folosú, trebuie ca sê continuámú spálările generale mai multe luní. Vomú începe sê le facemú primá-verá, séu véra, și nu le vomú între-rupe, decâtú numai în împrejurári deosebite, în timpulú regulei, la femei séu în timpulú unei indisposițiunii, a unei tuse, etc.

Nu putemú termina mai bine acestú articolú, decâtú recomandándú cu totá stáruința poporului nostru, ca sê se spele în tóte dílele și câtú de desú, mai alesú, cá apa nu costá nimicú și aduce folóse neprețuite pentru sănétate.

(Dupá „Apérátorulú Sănétáții“).

Dr. V. Bianu.

Raportú economicú.

Lancrámú, (lângá S.-Sebeșú) 26 Oct. 1894.

În mijloculú cestiunilorú de politicá interná și esterná, ce cu dreptú cuvéntú ne preocupá, gási-voimú óre cetitorii pentru unú sarbédú articulú economicú, presupu-néndú, cá censura redacției ar afla cu cale sê-lú publice?

M'am gânditú: pentru ce n'amú face odatá pe voia d-lui Alexics György, recte a stápanului séu dela agriculturá, lásándú adecá politica la o parte, — ba nu! lásán-du-o în grija celorú ce suntú chiamáti sê vadé de ea, și sê ne vedemú de treburile economice.

Astáđi, în díua de Sámédru, pluga-rulú nostru „își pune sapa în podú“. După o muncá încordatá de 8 luní, urmézá cele câteva luní de repausú, de recrea-țiune.

Ce-am agonisitú în decursulú lunilorú de muncá? Și după ce vomú trebui sê facemú față grelelorú contribuțiunii și arun-curilorú de totú felulú, ce ne așteptá acum, cu ce ne mai alegemú pentru timpulú de recreatiá?

Rapórtelú diferitelorú țéri ne spunú, cá anulú acesta a fostú unú anú de slabá recoltá. Seceta îndelungatá a compromisú recolta, cu deosebire în Ungaria și România. Nu tocmai așa în părțile nóstre. Și este fi-rescú lucru. În țérite muntóse, mai marí stricáciuni facú ploile, decâtú seceta.

1) Gráulú din éstú anú este cali-tativú multú superiorú gráului din anii tre-cuți; cantitativú inferiorú, împrejurare, ce multú ne-a surprinsú. Gráu pálitú se gá-sesce numai la economii, carí au întârziatú cu séménatulú și carí nu înțelegú, cá se-ménța mai trebuie și schimbatá. Táciune am véđutú éráși la ómeni, carí nu vorú sê cunóscá bunétatea triorului, alegerea se-ménței și pregátirea ei cu piatrá vênáta. Pe la noi se séméná multú gráu cu mașini de séménatú. Unú jugerú de pámentú bine lucratú ni-a datú cam 10 hectolitre, va sê díca de 8 orí séménța. Hectolitrlú se vinde dela 4 fl. 50 cr. până la 6 fl.

2) *Sécará* séménámú fórte puținá. Mai multú gráu mestecatú. Se vinde dela 3—4 fl. hectl.

3) *Ovésulú* a fostú bunú. În mare parte ilú séménámú și lú cosimú de nutrețú în amestecú cu trifoiá. Dreptú casú, pare-mi-se escepționalú, amintescú, cá am sémén-atú într'unú sferťú de jugerú luțerná. Am impráștiatú înainte 2 ferdele ovésú (40 litre). Acesta a crescutú așa de fru-mosú, de l'am lásatú sê se cócá. Cele 2 fer-dele mi-au datú 45 ferdele. (Luțerna, deși séménța o procurasem sub „garanțiá“, din Pesta, s'a stricatú.)

4) *Cucuruzulú*. Recolta acestuia este mijlocie: Páménturi bune ni-au datú 8 hec-tolitre jugerulú. Prețulú: 3—5,50 fl. hectl. Cucuruzulú ilú cultivámú pe aici aprópe totí economii cu mașini de séménatú și sá-patú. Cea mai buná mașiná de séménatú cunoscutá pe la noi e: *americanulú Planet junior*.

5) *Fasole, mazáre, línțe* avemú în éstú anú fórte puținé.

6) *Fénafele* ni-au datú o recoltá slabá, fénulú e fórte scumpú.

7) *Mázárichea* a eșitú réu. E pliná de rapiță.

8) *Trifoiulú*. Cositura primá slabá. Doua mai bunicá. Séménța fórte puținá. D'abia se respálesce treeratulú.

9) *Varza*. Era odatá o vreme, cá comuna nóstrá cultiva varza, cum au díce, — „en gros“. De cáți-va ani încóde nu mai putemú tiné concurența cu unele comune învecinate. Prețulú a și ajunsú de batjocurá, véndéndu-se cu 2 fl. suta, ca e mai buná. Sê se mai fericéscá și alți. Noi cultivámú astáđi mai bucuróșú:

10) *Napi de nutrețú*. Aceștia s'au făcutú în éstú anú buní. Se véndú dela 1—2 fl. suta. Sê nu avemú napi și mașini de táiatú pe-nu sciu cum amú erna.

11) *Napi de zăharú*. Când, în 1889, s'înfînțatú fabrica de zăharú din Bodú (Brașovú) se angagiáserá o mulțime de plugari la cultura napilorú. Rívneau bieții ómenii avansuri. Astáđi amú mai rémasú pe ac 2—3 producenți. Eu cu predilecțiune am cultivatú napii de zăharú din anú în anú. În anulú I m'am ținutú strictú de instrucți-primítá dela fabricá. Lucrátorii erau neim-țiați în prinderea lucrului. Bilanțulú eșite-lorú și a întratelorú s'a echilibratú la zero, plus ostenéla mea în contulú eșite-lorú. Din altú 2-lea anú încóce baeții și fe-țițele s'au deprinsú la lucru și eu m'am cu-mințitú. Am lásatú cartea la o parte și am drestú lucru așa, de n'am mai rémasú la zero. Minimulú cáștigulú a fostú 40 fl. la jugerú. În éstú anú am ajunsú chiar la 100 fl. venitú curatú dela jugerú. Forța la cultivarea napilorú de zăharú stá, în a cá-péta, décá nu ești proprietarú, locuri bune în aréndá, aprópe de drumulú de ferú; în a avé lucráturi de ajunsú, și când ai tre-buintá de ei, în a cultiva celú puținú 10 jugere de pámentú; în a nu cheltui avoa-sulú pe alte trebuințe, până nu ești în cu-ratú cu cultivarea treptatá a napilorú, apoi décá mai dá și Celú de susú timpú potri-vitú — ai făcutú trebá.

12) *Vile*. Recolta viilorú a fostú în éstú anú de mijlocú. Vinurile nóstre roșu nu se prea cáutá. Se véndú cu 10 fl. hectl.

Reflexiuni: Recolta anulú acestuia, în raportú cu prețurile scáđute ale bucate-lorú și vitelorú, ne pune pe gânduri. Pla-garulú lucrá în deficitú. Suntemú prin ur-mare aprópe de unú ruinú economicú. Mi-nistrulú țérei, interelatú în acésta privință, a cam datú și elú din umeri. De lucrátorii Unguri nu-i vorbá, vré sê se îngrijiescá. În Hodmezó-Vásárhely proectézá înființarea de fabricí de zăharú. În Sécuime facú drumuri de fierú pe spesele statului. Lucrátorii sécu-gásesce aprópe în toți munții nóstri și de-alungulú drumurilorú de ferú. De noi cine sê îngrijiescá? — Pardonú! Era vorba de noi facemú politicá. Sê ne îngrijimú noi de noi. Preoții și invetátorii, sê ținemú popo-rulú peste érná prelegeri economice, dí-gionice etc., sê-lú invetámú, cum se crite-tige, cum sê chivernisescá, cum sê-și pás-treze sănétatea. Apoi — bunú e Dumneđéu și mare e puterea de vieță a poporului nostru.

Primesce, d-le Redactorú, încredin-țarea stimei, ce-ți pástrează!

Preotulú Isidorú Blaga,
presidentulú Toaráșiei agrice
din Lancrám.

P O V E Ţ E.

Unú mijlocú bunú pentru a sporí producția ouélor este înlăturarea nu-mai decâtú a paserilorú, carí nu mă-noué bine. Nu se póte precisa cáde de mare e numérlú ouélorú pe care-lú póte da o găiná. Însé decú o găiná a ouatú patru ani de-a ré-pdulá câte o sutá séu 150 de oue pe anú, atunci ea și-a făcutú datori-și facemú fórte bine, décá o sacri-ficámú pentru unú dejunú. Prin acésta facemú locú unei alte găini care e mai aptá. La îmbolnávireá organelorú de ouare, se întéplá ma-adese-orí, cá găina aratá bine, se duce la culcușulú ei și glucoiesce, se mișcá așa, ca și când ar vré oué, și cu tóte astea nu capeți ni-micú dela dênsa. La ast-felú de găini

rebuie să fim cu băgare de seamă, și decât le-am găsit, apoi fără zăbăvă trebuie să le tăiem. Mai ales în momentul, ce am observat, că o găină nu-și mai face datoria pe deplin, trebuie înlăturată din familia pasărilor, pentru a face loc alteia mai capabile.

Capre împotriva șorecilor. Un proprietar de moșie din Pomerania (Germania) suferia multe necazuri din pricina șorecilor, pe cari n'a fost în stare a-i alunga nici-decum nici cu otravă, nici cu prindătoare. Din întâmplare cumpărase două capre, pe cari le lăsa libere prin curte și grajduri. Nu trecu măcar o săptămână și toți șorecii dispărură și lipsiră până după un an, când caprele au fost vândute. Atunci șorecii se întorseră, și dispărură din nou, când proprietarul își cumpără încă-odată câte-va capre.

Literatură.

Nuvele. În Institutul tipografic T. Liviu Albini din Sibiu a apărut o colecțiune de romane intitulate: Móra din vale, Două surori, Sița, Letiția, Valurile vieții, La crucea de pătră, Nicu ciobănelul, Din tainele Bosforului. Autor: I. Russu Șirvanu. Prețul unui exemplar constătoru din 196 pag., este 1 fl.

Limba română. În editura librăriei Nicolae I. Ciureu din Brașov a apărut: „Limba română: Fântâna, originea, rudeniile și istoria ei. Manual pentru gimnaziu, școlile reale și pedagogice (normale), de Virgiliu Onișiu, directorul gimnaziului român din Brașov”. Form. 8° de 75 pag. Prețul 50 cr. După planul de învățământ aplicat la gimnaziul român din Brașov, cartea de față e destinată de-a fi manual pentru limba română în cl. IV gimn.

Căendarul săptămânii. OCTOMBRE. are 31 zile. BRUMĂREL.

Calendar table with columns: Zilele, Căend. Iul. v., Căend. Gregor. Rows include Dom, Lun, Mar, Mer, Joi, Vin, Sâmb.

Prețurile cerealelor din piața Brașov. Din 9 Novembre st. n. 189

Table of grain prices in Brașov. Columns: Măsură sau greutatea, Calitatea, Valutau triac., Valutau fl. or. Rows include Grâu, Săcară, Orză, Ovășă, Cucuruză, Mălaiu, Mazere, Linte, Fasole, Sămânță de ină, Sămânță de cânepă, Cartof, Măzărice, Carne de vită, Carne de porc, Carne de berbec, Său de vită prospătă, Său de vită topită.

Cursul la bursa din Viena. Din 9 Novembre 1894.

Table of exchange rates in Vienna. Columns: Renta, Impr. căil. fer. ung., Oblig. căil. fer. ung., Bonuri rurale ungare, Bonuri rurale croate-slavone, Imprum. ung. cu premii.

Table of exchange rates for various currencies and goods. Columns: Losuri pentru reg. Tisei și Segedin, Renta de hârtie austr., Renta de argint austr., Renta de aur austr., Losuri din 1860, Acții de-ale Băncii austro-ungară, Acții de-ale Băncii austr. de credit, Acții de-ale Băncii ung. de credit, Napoleondori, Mărci imp. ger., London (lire sterlinge), Rente de corone austr.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 7 Nov. n. 1894.

Table of commodity prices in Budapest. Columns: Săminte, Săminte vechi ori nouă, Săcară, Orză, Ovășă, Cucuruză, Hârșcă, Produse div., Său, Nuc, Gogoși, Miere, Ceară, Spirit.

Bursa de București. din 6 Noemvre n. 1894.

Table of exchange rates in Bucharest. Columns: Valori, Do. banda, Scad. cup., Cu banii gata. Rows include Renta română perpetuă 1876, Renta amortisabilă, Oblig. de Stată (Conv. rurale), Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300, Oblig. comunei București 1888, Scrișuri fonciare rurale, Oblig. Soc. de basalt artificială, Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, Banca Națion. ult. div. 86, Banca agricolă, Dacia-România ult. div. 35 lei, Naționala de asig. ult. div. 43 lei, Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30, Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l., Soc. Rom. de Hârtie ult., „Patria” Soc. de asig. ult. d. 4 lei, Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0, Soc. de fur. militare u. d. 60 lei, „Bistrița” soc. p. f. hârtii 30, Societ. p. const. de Tramways 20 franci austr.

SCOMPTURÎ:

Table of exchange rates for various cities. Columns: Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de Depuneri, Londra, Viena, Paris, Petersburg, Berlin, Belgia, Elveția.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 7 Noemvre n. 1894

Starea rimătorilor a fost de 160.313 capete, la 6 Noemvre au intrat. 2768 capete și au eșit 1473 rămânându la 7 Novem. un număr de 160.608 capete.

Se notază marfa: unghurească veche, grea dela 42.— or. până la 43.— or. marfa unghurească tineră grea dela 44.— or. până la 44.1/2 cr., de mijlocu dela 42.— or. până la 43. cr. ușoră dela 44.1/2 cr. până la 45.— cr.

Marfă țărănească grea dela 42.— până la 43.— or. de mijlocu dela 43.— or. până la 43.1/2 or. ușoră dela 43.1/2 or. până la 44.1/2 cr.

Marfă sârbescă, grea dela 43.— or. până la 44.— or. Transito, mijlociă grea dela 43.— or. până la 44.— or. transito ușoră dela 42.1/2 or. până la 43.1/2 or.

Porcii îngrășați de un an dela — or. până la — or., îngrășați cu oucuruză dela — or. până la — or. Cântăriți la gară ou 4.— or. la până — or..

Marfă de România grea dela — or. până la — or. transito mijlociă grea dela — or. până la — or. însă transito ușoră dela — or. până la — or. transito ditto țeposă grea dela — or. până la — or. transito mijlociă dela — or. până la — or.

Cursul losurilor private. din 7 Nov. 1894.

Table of private exchange rates. Columns: comp., v. unct. Rows include Basilica, Credită, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunăre, Innsbruck, Krakau, Laibach, Buda, Palfy, Crucea roșie austr., Rudolf, Salm, Salzburg, St. Genois, Staislan, Trietina 4 1/2%, Waldstein, Sârbesci 3%, Banca h. ung. 4%.

Cursul pieței Brașov. Din 10 Novembre 1894.

Table of exchange rates in Brașov. Columns: Bancnote rom. Cump., Argint român. Cump.

Table of exchange rates for various currencies. Columns: Napoleon-d'ori Cump., Galbeni Cump., Ruble rusești Cump., Lire turcesci Cump., Mărci germane Cump., Soris. fonc. Albina 5%.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Advertisement for 'ORȘI ȘI CE TUSE'. Text describes a medicine for coughs and respiratory issues, mentioning 'George pachetă' and 'St. George'.

Advertisement for 'TINCT. NERVI TONICA'. Text describes a nerve tonic elixir by Prof. Dr. Lieber, mentioning 'Farmacia SALVATOR Presburg'.

Advertisement for 'PREȚURI FIXE'. Text promotes fixed prices for jewelry and watches, signed 'Adolf Resch'.

Advertisement for 'Le Gloria' cigarettes. Text describes the quality and availability of the cigarettes, mentioning 'JOSIFU BARDOU & FILS'.

In
Magazinul
de mărfuri
D. Lessner
de toate Nouveautés pentru SEASONUL de TÔMNĂ
și HËRNĂ și e foarte recomandat On. Publicii
ală cerceta spre a se convinge de moderaținea prețurilor
(fără concurență) și esceleuta calitate a mărfurilor.

SAISON

de

tómnă și érnă

1894-95.

Despărțământul de Stofă de modă

Haute Nouveauté Cheviot	lână curată	120	cm. lat.	pr.	Mtr.	fl.	1.55
Haute Nouveauté Cheviot	"	120	"	"	"	"	1.75
Haute Nouveauté Cheviot	"	120	"	"	"	"	1.95
Cheviot carreaux	"	120	"	"	"	"	1.95
Cheviot mélé englezese	"	120	"	"	"	"	2.-
Crépe-Cheviot	"	120	"	"	"	"	1.90
Postav pentru dame	"	110	"	"	"	"	1.45
Drap brodé	"	95	"	"	"	"	1.15
Drap uni	"	95	"	"	"	"	1.10
Carré en noppe	"	110	"	"	"	"	1.70
Haute Nouveauté Cheviot	"	120	"	"	"	"	2.40
Haute Nouveauté Cheviot	"	130	"	"	"	"	3.10
Kammgarn-Nouveauté	"	120	"	"	"	"	1.85
" Haute	"	120	"	"	"	"	2.90
Kammgarn-desiné	"	120	"	"	"	"	3.-
Nouveauté-Kammgarn	"	100	"	"	"	"	1.30

Specialité exclusive	"	120	"	"	"	"	2.90
Coloré anglais	lână curată	120	cm. lat.	pr.	Mtr.	fl.	2.75
Petit carreaux anglais	"	120	"	"	"	"	2.10
Drap des dames exclusive	"	95	"	"	"	"	1.25
Flanel englezese	"	116	"	"	"	"	1.70
Foulé Nouveauté	"	120	"	"	"	"	1.35
Foulé	"	90	"	"	"	"	1.-
Kasan luciu	"	90	"	"	"	"	1.80
Mode-Cheviot englezese	"	100	"	"	"	"	1.15
Postav diagonal	"	120	"	"	"	"	1.-
Postav pentru dame	"	120	"	"	"	"	1.82
Cheviot mélé	"	120	"	"	"	"	1.80
Cheviot Nouveauté	85 cm. lat.	pr.	Mtr.	fl.	48 cr.	etc. etc.	etc.
Catifea prima pentru rochi	60 cm. lat	pr.	Mtr.	fl.	2.30		
Catifele colorate pentru garniseli	54	"	"	"	"	"	1.30
Piș de mătase	45 cm. lat.	pr.	Mtr.	fl.	1.20 și 1.50		

Depouri enorme în Barchent și Flanelcottons desenuri admirabile în nenumerate nuanțe de colori.

Mare asortiment în Mătăsării.

Pentru provincie mostre și jurnale ilustrate gratis și franco.

Magazinul
de mărfuri

D. LESSNER

VIENNA, VI. Mariahilferstrasse Nr. 83.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Souterrain, Parterre, Mezzanin și etajiu prim.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțată nici continentul europénú și marea fabrică de argintărie s'a vădută necesitată să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei răsplate mici pentru muncă.

Eu sunt impuțernicită să îndeplinesc acestă mandat.

Eu dăruiesc

prin urmare ori cui, fiă bogatú ori sêracú, următoarele obiecte pentru mica sumă de fl. 6.60 și adică:

6 cuțite fine de masă ou lamă veritabilă engleză,	1 lingură de argintú pentru lapte patentú americanú,
6 furculițe de argintú patentú americanú dintr'o bucată,	2 ciocănele de argint, pentru spart ouă, patentú americanú,
6 linguri de argintú patentú americanú,	6 cesci Victoria englezese,
12 lingurițe de argintú pentru cafea patentú americanú,	2 candelabre de masă,
1 lingură de argintú pentru supă patentú americanú,	1 strecurătoare pentru oéiu,
	1 zaharniță,

44 bucați la unú locú.

Tóte cele 44 de obiecte susú amintite au costatú mai înainte fl. 40 și acum se potú cumpêra pe prețulú bagatelú de fl. 6.30. Argintulú patentú americanú este unú metalú albú, care își păstrează colórea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acestú inseratú nu e o șarlataniă, mă simtú îndatoratú în publicú, că ori cine, căruia nu-i convine maria îi trimítú banii înapoi, nimezea însă se nu trecă cu vederea ocașiunea acésta favorabilă de-ași procura acésta garnitură pompósă, care cu desebire se potrivește pentru

cadourí de crăciunú și anul nou, precum și dar de nuntă.

Depou numai la

A. HIRSCHBERG-S

Haupt-Agentur der vereiniger amerik. Patent-Silber-waarenfabriken. WIEN, II., Rembrandtstrasse 19.

Se trimite numai cu rambursă postală séu cu trimiterea înainte a sumei. Prafulú de curățitú aceste obiecte 10 cr. Veritabilú numai cu marca.

Estrasú din scrisorile de recunoscínță:

Texing, (Austria de sus), 21 Febr. 1892.

Din întâmplare am vădută garnitura la Seren. Sa Conte Wurmbrand și m'am convinsú de frumșețe și ieftinătate.

Olmützz, 1 Mei 1892.

Cu trimiterea sunt foarte mulțamitú.

531,2-7.

Capitanu Cz..... comand. pișii.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntú a se adresa subscrisei administrațiunii. In casulú publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scădeméntú, care crește cu câtú publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.”

LEMNE DE FAG

lungi de 1 până la 120 cmtrú foarte bune cu 11 l. stâjiniu □ metrie, la comandă mai mare cu prețú mai ieftin. Se potú procura dela firmă

Temesvári István

Brașovú, strada vâmie Nr.

515,2-3

400,000 soiú nobilité
600,000 oculați
2.800,000 sêlbátic
ARBUS
ai renumitei școléi
pomi din CZEGLÉ
de 95 jugere a l.

Ungvári

Lász

au apărut

PREȚULÚ CURE
și la cerere se trim
gratís.

Nr.